

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos
petitsor egyszeri hirdetése
15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Szerkesztőség és
kiadóhivatal ::

Kósch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

67

eddig csak a nemzet és a király kiengesztelődésének száma volt. Ma már a magyar, a sárosi hősiesség szimboluma. Azzá tették Sáros hős fiait.

Sárosvármegye közönsége az elmúlt napokban tartotta rendszeres évnegyedi közgyűlését, amelyen a legnagyobb lelkesedéssel vettek tudomást ezredünk újabb dicsőségéről . . . azokról a nagy, nehéz küzdelmekről, melyekben fiaink oly hősiességgel helytállottak a rengeteg orosz túlerővel szemben.

Szószertint iktatjuk ide a megye üdvözlését, amelyet vérző gyermekeinek küldött.

. . . Kérjük az ezred nagytekintetű parancsnokságát, méltóztassék a lövőárkokban küzdő hős fiaink tudomására hozni, hogy szülővármegyéjük büszke reájuk, hogy hősiességükkel a sárosi névnek örökzöld babért szereztek.

Tudjuk, hogy mikor a rostokii erdőben, Novo-Poczejawnél az ellenségnek sokszoros erejét tartották fel, képzeletükben elsősorban vármegyénknek Isten áldásától hullámozó völgyeit látták, s a hazát védők szent haragja erősítette meg szívüket, acélozta meg karjaikat, hogy soha többé orosz hordák ne pusztítsák a szép Magyarországot.

Ha nevük nem is az, honvédők ők is, s e fogalom van szívünkben az ő érdemükkel egybekötve, a legdicsőbb, amelyet magyar lélek, a magyar katonára valaha alkalmazott . . .

S a megye meleg üdvözlése száll . . . száll messze idegenben vérző fiaihoz, azokhoz, akiknek bölcsője itt ringott Sáros ege alatt, azokhoz, kik, bár nyelvük más, lélekben annyira egybeforrtak a magyarság szent eszméivel, hogy magyar hősiességgel küzdenek a közös ellenséggel szemben, akinek anyagi túlsúlya nem képes őket visszarettenteni.

Hisz Sáros szülöttei ők.

□□□

Gyóni Géza második könyve.

Levellek a kálváriáról és más költemények (a fogságból). 1915. Budapest, Athenaeum. :: Ára 1 korona 60 fillér.

Gyóni Géza a hadbaszállt magyarság költője. Alig van költőnk — fronton vagy front mögött — akinek lantját meg ne zendítette volna a világ-háború, de egy sincs közöttük, aki oly kifejezetten a hadak költőjévé emelkedett volna, mint Gyóni Géza, előbb a «Lengyel mezőkön táborúzt mellet» c. háborús versgyűjteményével, majd újabban «Levellek a kálváriáról» felirattal könyvével. Mi lehet ennek az oka? Kétségkívül az a körülmény, hogy míg a többi háborús költemény szerzője, mintegy a küzdő tömegtől különváltan, önmagán vagy egy hozzá közel álló kis körön figyeli a háborút, addig Gyóni tömegek sorsát szólaltatja meg sokszor saját érzésein keresztül is. Ehhez járul, hogy — költői szempontból: szerencsése, emberileg: balsorsa — oly hadsereghez juttatta, melynek sorsát a nemzet mindig külön érdeklődéssel figyelte. Lantosa volt a legvégzetesebb sorsú vár, Przemysl népének. Ennek eleste után eltűnt szemünk elől, hogy aztán ismét megszólaljon, mint krónikása az idegenbe szakadt magyarság oly részének, a foglyoknak, akik iránt nemzetünk a részvétnek egy külön, meghatott nemét érzi. Tehát már az állapota olyan Gyóninak, hogy mindig azokkal volt és van akiknek sorsa külön érdeklődésünk tárgya. Ezt az általános sorsot, ezt a tömeg-balsorsot tükröztetni vissza Gyóni költészete s ez már magában elég ahhoz, hogy az itthonmaradtaknál és a háború utáni nemzedékeknel biztosítsa népszerűségét, nem is szólva sorsa részeseiről, akiknél bizonyára még kéziratban vagy szájról-szájra szállong egy-egy verse.

Hogy aztán ez az általános sors, a maga szenvedéseivel, sóvárgásaival, bizakodásaival mennyire válik eleven életté a róla szóló költszetben, — az már a tehetség érdeme. Így világosodik meg, hogy Gyóni a hadbaszállt magyarság költője ugyan, — de nem csupán azé. Mert amíg — látszólag, mint tábori lantos — írásba foglalja a velük, köztük, bennük történeteket, oly évilhetetlen értékeket származtat bele a krónikás énekekbe, melyek örök időkre biztosítják azok fennmaradását.

A kidolgozás — forma, kifejezés, nyelv ereje — oly elevenné teszi az egyes témák hangulatait, amilyené csak egy erős tehetség szemléltető képessége teheti — egy hazafias lelkesültségből állandóan hevült szív melege mellett. Ha, mondjuk, csupa olyan dolgokról énekelne, amelyeknek értéke bizonyos idő múlva idő- és tárgyyszerűtlenné válik, akkor sem enyészhetnének el a beléjük rögződött művészi értékek miatt. Mondjuk: azt énekelné meg, hogyan sebesült meg. Ő ezt oly élethíven, oly megjelenítő

művészi erővel tudná frásba foglalni, hogy akkor is feltétlen értéke volna, mikor a seb már régen begyógyult s így a téma elvesztette időszerűségét. Ezért fogják a Gyóni-versek értéküket megtartani akkor is, ha a háború a benne élt nemzedékekkel együtt multtá válik. Ezért maradnak a przemysli gyásznapok és a szibériai rabság kálváriájáról írt versek elenyészhetetlen becsű látletelek azokról a lelki sebesülésekről, melyeket a harcoló magyarnak újból meg újból át kellett szenvednie.

A mai nemzedék szemében pedig különösen becsessé teszi ezeket a verseket az az epesztő kétoldalúság, melynek egyik felén gyöttrődik az özvegyeségre kárhözottat asszony, másik felén a rabságba rekesztett férfi. A beállítás fenséges. A börtön rembrandti homályában vergődik tehetetlenségében a lefegyverzett harcos, akinek «ketrec a szibériai havas róna», mert nem lehet ott, «hol most az ének hősvérrel íródik». Hangjában a szerelem bűg, — szinte állandóan a távoli kedveséhez beszél — de öblös zengésén átérzik a halállal ösmerős férfi megilletődöttsége. Az első öt kálvária-levelel a przemysli végső erőmegfeszítés visszhangja. Vigasztaló levelet küld a kedvesének: ne bántsa lelked félelem, vígan vagyunk a büszke várba, — de arról hallgat, hogy ismét kolduló bakát látott. Magáért nincs mit félni, csak a kedveséért aggódik, — azt nem írja, hogy egy honvéd éhen halt a poszton. Írja: várják a Messiás jöttét, pedig jól tudja, hogy már csak a halál jöhet (1. levél). Tizenhat sorban remek felfokozása az elhallgatott, de már semmiben se bízó végső elszántságnak. A 2. levél hű tükre a sorsát tisztán látó katona halálraszántságának. A halállal már annyira megbarátkozott, hogy egyszerűen: vén Csinom Palkónak nézi, akinek mintha nem is volna egyéb hivatása, mint hogy elkomázzanak vele. Az elhaló hit utolsó fellobbanása a 3. levél. Kedvesét úgy látja, mint aki csak imádkozik, ő is utána próbálja mondani, de hajh, kimerült lelke belezavarodik a Miatyánkba. A 4. levél a bajtársi részvét, az 5. levél a honvéd-kitartás keserű feljajdulása. A 6. levél a lélek legválságosabb pillanatainak megörökítése, mikor élet-halál közt lebegve, gyermekkorát éli át a szenvedő. A vár elestének története — a költő szívében keresztül. A 7. levél a legreménytelenebb helyzetből való menekvés hallelujája. A 8. levél gyönyörű hangulatú interieur abból az időből, mikor kedvese halottnak hiszi. A 9—18. levél már a fogság hangulata, melynek főtüprengése: hogyan hat a fogság bajutás híre az asszonyra? Itt-ott felmerül a szorongó kétség: nem lenne-e jobb a nőnek, ha halottnak tudná az urát, akkor már beletörődhetne a gyász bizonyosságába, de így? Csak az új várás, új epedés állítja új megpróbáltatások elé. Mint megoldás kínálkozik

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
KÁK □ □ LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENÓNÉL

a meggyötört nőnek, hogy a maga szenvedése előtt a kórházba menekül, a mások szenvedését enyhíteni. Ez aztán új zsilipet nyit a férfi érzelmeinek; megkezdí nyugtalanító munkáját a képzelet, behajszolja a rabot a féltékenység lázába, — úgy hogy (csak most bontakozik ki tulajdonképpen a szerelmesek háborúokozta el-sza kadásának végzetessége egész mivoltában) — a kínzó kétség többé talán át sem hidalható szakadékokat feszít oda is, ahol a hűség a leg-halványabb gyanúsításnak is magasan felette áll. Új témakör, új skála kezdődik itt a rabság meg-énekelésében és ez enged először bepillantánunk a fogság sötétje mélyén fogamzó tragédiákba. Abból indul ki ez a tragédia, hogy elzárja a férfit a cselekvés teréről. Tétlenségében mit tehet? — hazagondol, ábrándozik, töpreng. Áldozatul esik képzeletének. Megjelenik előtte a kórház, ahol az asszonya áhítattal szemlélt Madonnája a sebesülteknek; felrémlik előtte egy-egy halálra való sebesült, aki az utolsó kíván-ság szentségével követeli Madonna egy csókját — és a fogoly férfi nem bír többé megnyugodni a gondolat miatt: vajjon tud-e oly «kegyetlen hű» lenni az irgalmas-nővér, hogy eltaszítsa azt az utolsó vágyával csókot esdő száját? ... Fájda-lmasan eszmélkedtető lapjai ezek a fogoly Gyóni költészetének, de igazságból sarjadtak, az örök emberi természetből gyökereztek. Mint ahogy a vallás pszichológia kimutatta, hogy a hitnek egy átmeneti foka a kétely, úgy a szerelem lélektanában is ott találjuk, hogy amikor a leg-boldogabb együttlétben olvad össze két lélek, akkor is igen könnyen ütheti fel fejét a kölcsönös hűségben való kételkedés. Hát még ily esetben, ahol a társakat évek kielégítetlen vágya és mértföldek ezre választja el egymástól?! Ugyan kinek ne kínoznák meg lelkét a kétség e vámpír-karmai? Legyen egyszerű földműves vagy tanult ember, lehet felesége a megtestesült hű-ség, de mind érzi a vér megtagadott jogának lázadó igazságát és — az alkalom kerítő mivoltát. Mindnek van oka aggodalomra az asszonyhűség iránt, mind martalékkává válik a féltésnek.

Íme megint egy vonása Gyóni költészetének, melyben a költő egyéni érzelmei nem a költő kiszá-ragos sajátjaiként szerepelnek, hanem tömegjelen-ség gyanánt, mely kiterjed mindazokra, akik vele egysorson tengődnek. Ránézve még gyöt-rőbbé válik a kétség, mint társaira, mert költői fantáziája — merő elképzelésből — az alakot is megformálja, aki örök elválasztóul lép az ő és a felesége szerelme közé; aki «ott áll mind-egyik gondolat megett». Ez a herceg. Ennek alakja kel életre a 23. levélben és kísért egyre elviselhetetlenebb kitartással a 33.-ig. Olyan ez a tíz utolsó levél, mint egy ballada. Helyenkint hézagok szakítják meg az elképzelés folytonos-ságát, de mindig újult erővel szakad fel a költő gyűlölete a herceg iránt, aki elrabolja boldog-ságának. És itt megint gyönyörű változatosság-gal nyilvánul Gyóni művészete. Egy bájosan gyöngéd üzenet előzi meg a féltés e gyötrelmes balladáját. Azt mondják, halvány, ideges lett szerelme az elfojtott vágyódás miatt. Menjen fürdőre. A Balatonra. Végződik az üzenet — 22. levél — ezzel a finom kéréssel: «S te tő tündére, véd meg. Legszomorúbb nővéred». A 23. levél már a fürdőn látja a kedvest; kíséri a hű komorna és figyelmezteti, hogy szerelmes belé egy idegen herceg. A herceg száz égő piros rózsaszállal tolmácsolja szerelmét. Az asszony egy szálát feltűz a hajába... Így kap tápot, így érleli önönmagát a féltékenység, ebből a rögeszméből indul ki: szabadon cselekedhetik a nő, hisz «Mit tudja ő Szibériában». A 25. levélről már itthon a szerző — szívében a herceg képzel-témével. Utcán mennek boldogan, egy férfi köszön a nőnek, a költő úgy érzi, megremeg kedvese keze és szívében «sziszeg» a kérdés:

ki volt és honnan ismered? (28. levél). A szín-házban ezernyi ember közt nem látnak senkit, «Csak egymást boldog győzelemben» s ím a költő egyszer csak úgy érzi, hogy rámosolyog az idegen herceg. (29. levél). A 30. levél finom idillje a férfinak ezzel a vad kívánságával záró-dik: «Meg kell ölnöd a herceget...» A 32. le-vélben élénk tárul ennek az eszelen féltésnek a végzetessége: «Oly fehér lehetsz, mint a hó; Oly tiszta lehetsz, mint a harmat, — Az ajkam, ez a keserű ajk Mult csók nyomát keresi raj-tad». Hiába volt a sok epedés egymásért, nem lehetnek többé boldog egymáséi, mert ennek a képzelten idegen csóknak, idegen alaknak üldöz-ő emléke miatt le kell mondanai a költőnek újra feltalált kedveséről. Így szövődik össze ballada-szerűvé a tíz utolsó levél. Képzelt a tárgy — az asszony hűtlensége —, képzeltek a részletek, képzelt a kifejlés. Valósággá akkor válnék, ha a költő hazatérve tényleg nem tudna szabadulni a rémképtől. Művészi szempontból az a fontos: — eleven-e az elképzelés? Erre igennel kell fe-lelnünk. Rövid strófákban, kevés szóval a lelki-állapotok híven jelenítődnek meg. A művészi feladat itt ez volt: abban adni a versek csattan-óját s a vizionáló féltékenység fokozódását, hogy a viszontlátás boldogságának teljes össz-hangjából felszakad egy fájdalmasan ellentétes panasz, — a kétely sziszegő szava. Az egyes részlet-versek csattanóiban kifejeződő vergődés képezi a skálát a ballada tragikus kifejléséhez. A féltés hangnemében játszik a könyv egyik legmegkapóbb darabja is: — «Hamlettel a temetőn». Mélyhatású beállítással fejt itt ki a Hamletet és a költőt egyaránt gyöttrő alap-eszmét: «Könnyű a hűség, mint a fátol S köny-nyen leejti mind a nő».

Gyóni tehetségének ereje mellett bizonyít a témák változatossága és, többnyire, választékos szépsége. A közös vitézi sors énekei: Przemysl I, II, Zúg az ítélet harangja. Lantos ének P... megvételeiről, — ezekben a hangja legtöbbször az elképzelhetetlen szenvedéseket kiállott vég-vári katona rekedt szitokszórává keseredik. «Óda a gyűlölethez» — a magyar-germán egyesülés áldott voltát zengi. Megindítók a békét remélő, a magyar földről álmódzó rab-énekek: Tavaszról a télbe, Foglyok, Rab ma-gyar imája, Dicsértessék!, István testvérnek, ez utóbbi hangulatos záródéka a könyvnek ezzel a két forró sorral: «S kiknél többet bűnös sem szenvedett, Küldd el nekünk a boldogságos békét!» Az «Omszki emlék» hatalmas erejű, szavalásra is alkalmas ballada egy honából kiűzött anya zajló lelkének hőrdüléseivel. Finom két zsáner-kép az «Orosz tájkép» és a «Kisnew vénje». Költői révedezés a «Puskin nagy lelke»... Sorsa elleni gyűlölködő lázadás a: «Török költő fogoly-társamnak» és «Magyar bárd sorsa». A háború áldozatainak szordinós gyászéneke a «Halkab-ban...» Szerelme után epedő lelkének gyö-nyörű két sóhaja a «Könnyörgés az Álomhoz» és «Mikor mondom már?»

A versek számához viszonyítva a formák vál-tozatossága is kellő. Csak néhányat mutatok be — éppen sokféleségük miatt. Művészi a for-mája a «Zúg az ítélet harangja»-nak. Ez 7 sorból áll; szótagszám az 1., 2., 5., 6. sorban: nyolc, a 3. sorban: négy, az 5., 7.-ben: hét; rímhel-lyezés: a, a, b, c, a, a, c. Nemes veretű a «Ham-lettel a temetőben» formája: 7 sor kilenc szó-taggal, kivéve a 3. és 7., mely 8 szótag; rímei: a, b, c, a, b, b, c. Ha nem sorolom is fel vala-mennyi formát, melyet használ, megállapíthatjuk, hogy művész Gyóni ebben is és nemes fogla-lattal tudja kiemelni érzelmei erejét. Főérdeme itt, hogy formái nem törik meg érzelmei köz-vetlenségét, egész természetességgel hajolnak hozzá a kifejezendők hullámzásához. Némi erő-szakolást csak a «Dicsértessék»-ben látok, mely-nél a «Dicsértessék a Jézus Krisztus» refrain,

mint karácsonyi üdvözlést, a versforma nem olvasztja be szervesen a szövegbe.

Érdemes még kitérni a formák kifejező ereje mellett stílusa színező, kidomborító készségére. Egy-egy képnél teljes tömörséggel és oly szem-léletesen állítja elénk a gondolatot, mint a leg-elevenebb hatású stilszták, az ószövetség prófétái, vagy Shakespeare és Zola. Íme Kisnew vénjéről ezt mondja: «Szíve a bánat sádrax kútja». Há-rom szóba tömöríti bele ezt a megfigyelést: a szfv az örökös bánat miatt annyira kiapadt, hogy könnye sincs több. Vagy micsoda pompás érzékeltetése a magyar katona halálmegevetésének, hogy «vén Csinom Palkó»-nak nevezi az arató rémet? Ki az a Csinom Palkó? A kuruc katona hejjahujás jókedvének megszemélyesítője. Csi-nom Palkó, akivel nagyszerűen lehet mulatni — ilyen a végvári katonának a halál. «Magyar országút jegenyéi, Mint bánat orgonái zúgnak» (Tavaszból a télbe). A fák virágzását *gyözelmi zászlónak* látja: «A virág-zászlót lengetik már a szép magyar fák» (u. o.). «A fájdalom, a hű kutya Veled van nappal s éjszakán át (9. lev.). Stílszerűen alkalmazza egy helyen ezt az idő-szerű hasonlatot: Szíved világít a ruhán át, Mint arany vitézségi érem» (30. lev.). Mennyi életet ad egy nyugalmas látványnak: «Bús faluvégen néhány szélmalom Sztyegnyli hosszú dologtalan-ságát». (Orosz tájkép.) Megemlítem még egy különös hasonlatát, ahogy a sebesültek gyö-nyörködnek Madonnában, ezt így mondja: «Úgy élvez a szegény szemük, Mint egy nemes Lovik-novellát» (18. lev.). Eredeti és szép hasonlat, kár, hogy nincs elég ereje, mert a sebesülteknek bizonyára csak igen kicsiny része az, amely él-vezni tud egy novellát, különösen Lovik-novellát, melynek élvezése csak finomabb lelkek számára van fentartva. Tehát ez a hasonlat nemesebb, mint kellene.

Csak teljesség kedvéért említtem meg — ami különben önként értetődő — hogy nyelve ki-fogástalanul magyaros. Nemcsak hogy nyelvű k szabályaiba nem ütköző, de a jellege is magyaros, helyenkint — ahol a stílszerűség engedi — népies. A 2. levélnek ez a képes népi szólás a csat-tanója: csak hálni jár belénk a lélek. Ege-szen kuruc ízü a «Lantos ének P... megvéte-léről». Ilyen ódon szólásokkal: muszka ármádiák, sokasodtak, muszka toportyán, stb. A «Rab ma-gyar imája»-ban — népies szóképpel — Isten szemeinek nevezi a csillagokat. Erőszakoltság nélkül simul bele nyelvbe egy-egy ilyen új szó-összetétel: *vérpia*. A csatateret érti alatta, hol embervér a portéka. A magyar ritmus rejtett zenéje lüktet verseiben, melyeknek sorai mes-terkéletlen természetességgel ömlednek; any-nyira simán folyók, hogy elfeledtetik a jó rímek hiányát. Észrevétlenül végződnek asszonánsza, amelyek a vers természetes sodrában kellemesen csendülnek, pedig a versből kiszakítva csak éppen hogy összehangzanak. Ilyenféle a Gyóni rímélése: koszorúzzák — szomorúság, halnom — halmon, folyik — Konstantinápolyig, — hogy a legeredetibbetek említsem. A szavak kereset-lensége és mégis frissesége elsörendű értéke minden költői nyelvnek. A Gyóni Gézáának különösen...

Az elmondottak figyelembevételével kimond-hatjuk, hogy Gyóni második könyve igazi értéke irodalmunknak, mely őszintén számíthat a kül-föld és nemcsak a mai, de a későbbi korok nagybecsülésére is. *Hegyaljai Kiss Géza.*

Legjobb eredményt

□□□ érünk el, ha □□□
az EPERJESI LAPOKban
□□□□ hirdetünk! □□□□

:: Eperjes város :: a háború második évében.

Eperjes szab. kir. város július 29-ikén tartotta negyedévi rendes közgyűlését, amelyen *Faragó József* kir. tanácsos, polgármester a város közállapotait híven visszatükröző jelentését terjesztette elő, amelyet egész terjedelmében itt közlünk.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A város közállapotairól jelentésemet a következőkben van szerencsém megtenni.

Közigazgatás.

A rendes közigazgatási teendők ellátását illetően általában jelenthetem, hogy azzal a megfogyatkozott munkaerővel s azokkal a helyettesítésekkel, amelyekről már az 1915. évi június hó 9-iki közgyűlésben részletesen jelentést tettem, ezideig is sikerült azokat úgy ellátnunk, hogy legkisebb fennakadás sem volt észlelhető. Örömmel látom, hogy munkatársaim időt, fáradságot nem néző, lelkes munkakedve, kitartó buzgósága a legbiztosabb záloga e részben is a további sikereknek.

Rendészet.

A háború a rendőrség munkásságát és tevékenységét mindinkább a katonai érdekek szolgálatába tereli s megfogyatkozott munkaerőjével e fontos és nehéz feladatának csak úgy tudott megfelelni, hogy mindenki munkájának a legjavát igyekezett kifejtetni.

Különösen sok munkát adott a rendőrségnek a katonaság szükségleteinek fedezésére szolgáló mindennemű készlet bejelentése, nyilvántartása és pontos beszolgáltatása.

A háború a prostitúció terén is sajtóságot viszonyokat teremtett. A rendőrség ezekkel számolva, szigorúan, de amellett nagy körültekintéssel gyakorolta az erkölcsrendészetet, amire szükség is volt, tekintve, hogy városunk egyébként is nagy és fontos katonai állomás.

Nagy gondot fordított a külföldiek s az idegenek nyilvántartására és ellenőrzésére, amit megkönnyített az új igazolási rendszer, amely viszont sok írásos munkát is adott.

A rendőrség a csendőrséggel s a rendelkezésre bocsátott katonasággal több ízben az egész városra kiterjedő razziát tartott, amelyek köztisztasági és közbiztonsági célok mellett a katonaság érdekeit is szolgálták, mert ilyen módon sok kóbor katonát sikerült fölfedezni.

Állandó és szigorú ellenőrzést gyakorolt a rendőrség a piacokon, hogy a közönséget az élelmiszerek beszerzésénél az indokolatlan és túlmagas árakkal szemben megvédelmezze s az áraknak a normális határok közt való megtartását elősegítse.

E törekvésében azonban igen sokszor azt tapasztalta, hogy a közönség a saját kényelméért maga tette lehetetlenné a rendőri intézkedések végrehajtását, továbbá, hogy a katonaság az élelmickekért minden árat megadott s ezáltal lényegesen hozzájárult az egyes élelmiszerek árának indokolatlan emeléséhez.

Megnehezítette a rendőri ellenőrzést a közönségnek az a rossz szokása is, hogy igen sokan a hetivásáros napokon a vámokhoz siettek ki a vidékiek elé s abban a hitben, hogy ott olcsóbban vásárolhatnak, lehetően a piacon kívül igyekeztek beszerezni a szükséges élelmickekkel, holott ezáltal csak rosszabbul jártak, mert a rendőri ellenőrzés hiányában az ilyen helyen és módon rögtönzött vásáron drágábban vásároltak, mint a rendes piacon.

Minthogy az árakat leginkább drágító élelmiszerek közvetítők, akik a hatóság erélyes föllépése folytán kiszorultak a helyi piacokról, most már a vidéken vásárolták össze a vaját, a túrót, a tojást s a szárnyasokat, a rendőrkapitány a járási

hatóságok közreműködésével ezek üldözését a vidékre is kiterjesztette. Sikerült ily módon a szomszédos községekben több olyan árdragítót kinyomozni, akik anélkül, hogy az élelmiszerek forgalombahozatalával hivatászerűen foglalkoznának, az élelmiszereket nyilvánvaló üzérkedés céljából a falvakon összevásárolták. A rendőrkapitány már eddig is több ilyen közvetítőt jelentett föl az ügyészségnél.

Ugyanezt a célt szolgálja a városházán az árdragítók elleni panaszok és följelentések gyűjtőszekrénye. A rendőrkapitány az oda beérkező panaszokat soron kívül intézi el s eljárása eredményéről értesíti az érdekelteket.

Naponként s lehetően orvos- vagy vegyészszakértővel történik az élelmiszerek vizsgálata.

A rendőrség azonkívül panasz esetén, de még váratlanul is, igen sok élelmiszermintát vett s azokat vegyelemzés céljából a kassai vegyvizsgálóállomásnak küldte meg.

Gyakran történt a korcsmák, a vendéglők, a szállodák s azon műhelyek és telepek köztisztasági szempontból való ellenőrzése, ahol élelmiszereket állítanak elő. Ennek eredményeképpen a most tapasztalható állapotok kielégítőek.

Nagyobb bűncselekmények az utolsó félévben sem történtek s leginkább kisebb és alkalmi lopások fordultak elő.

Általában kielégítő s normális volt a város személy- és vagyonbiztonsága.

Közegészségügy.

A közegészségügyi állapot, a háborúokozta rendkívüli viszonyok mellett is, a rendes évi átlaghoz képest elég kedvező volt. Előtrében állottak a légző- és emésztőszervek megbetegedései és a különféle gyermekbetegségek.

A járványos fertőző betegségek közül a vörheny valóságos epidémia képét öltötte. A járvány kiütésének napjától a téli időszak végéig inkább csak sporadikus megbetegedések fordultak elő, a meleg évszak beálltával azonban annál tömegesebben jelentkeztek a megbetegedések. A betegek teljes izolálása volt a legfőbb védekezési eszköz. A járvány egész tartama alatt megbetegedett 250 gyermek, akik közül meghalt 36. Hólyagos-himlőben 1915. december 15-ike óta megbetegedett 13 beoltott és 48 be nem oltott egyén. Ezek közül meghalt 2 beoltott és 17 be nem oltott beteg. A himlős megbetegedések különösen a város külső periferiáin a napszámos- és cigány-családokban fordultak elő, akik a vidékről hozták magukkal a fertőző kórtágiumát. A betegek elkülönítése biztosítva volt, mert valamennyi himlőben megbetegedett egyén a katonai járványkórházban nyert elhelyezést. Egyéb akut fertőző bántalmak csak sporadikusan fordultak elő. Kanyaróban megbetegedett 3; valamennyi meggyógyult. Diftéria (roncsoló toroklob) 13 esetben fordult elő 2 halálessel. Hasiagyagymáz, mely különösen az ellenség elől ide menekült galíciai polgárok között uralkodott, 62 esetben fordult elő 10 elhalálozással. Vérhas 1 esetben fordult elő.

A harctérről érkezett sebesült és beteg katonák között, sajnos, igen nagyszámú volt a fertőző megbetegedés. Epidémia alakjában tizedelte a katonaságot a hastífusz és a vérhas. Jelentékeny számmal fordultak elő: kolera-, hólyagoshimlő- és kiütéses tífusz-megbetegedések. Járványos agy- és gerincagyhártyagyulladásban történt megbetegedések csak sporadikusan mutatkoztak.

A fertőző betegségeknek a polgári lakosság körében való elterjedése ellen minden lehető megtett és a legerélyesebb rendszabályok alkalmazásával sikerült is a lehető minimumra szorítani a súlyosabb természetű járványos megbetegedéseket.

A pusztító fertőző kórok elfojtásában a köztisztaság megőrzése, mint a fertőző beteg-

ségek korlátozásának egyik legfontosabb alapfeltétele, a legnagyobb rigorozitással eszközöltetett. E célból gyakori helyszíni vizsgálatok tartottak mindazon helyeken, ahol a közegészségügy megóvása szempontjából a köztisztaság fenntartására különös gond fordítandó.

A fertőző betegségek elleni védekezésnél igen fontos tényezőként szerepeltek a védőoltások is, melyeket a városi ügyvezető tisztai orvos végzett. A múlt évben kolera ellen beoltott 1100 ember, himlő ellen körülbelül 6000 ember. Hastífusz elleni védőoltás is alkalmaztatott, de csak néhány esetben, mert ennek aktív immunizáló hatása, az orvostudomány mai álláspontja szerint még kétséges.

Szomorúan kell jelentenem, hogy a prostitúció s ezzel a venereás betegségek elterjedése, mint a háború egyik jellegzetes szimptomája, nagy mérvet öltött. A háború alatt nagyon megsaporodott az úgynevezett titkos prostituáltak száma s főképen ezeknek van szerepük a venereás fertőző bajok terjesztésében. A harc-képességet súlyosan károsító, de egyszersmind a családi életet, sőt az egész népességet még a jövő nemzedékben is megtámadó eme baj elhárítására a legszigorúbb rendszabályokat léptettem életbe. A prostitúció orvosrendőri felügyeletét és pedig elsősorban a hivatásos kéjnépnek nézve állandó rendőri ellenőrzés és gyakori orvosi vizsgálatok útján szigorítottam, a titkos prostituáltak kéjelgését pedig a legszigorúbb ellenőrzés alá vettem.

Sebesültek ápolása.

Az elmúlt 1915. év első hónapjaiban, amikor csak néhány kilométer választott el bennünket a harctérről, a legsúlyosabb és sűrűsége operatív beavatkozást igénylő sebesültek városunkban nyertek elhelyezést, úgy hogy kórházaink szakadatlanul súlyosan sebesült katonákkal teltek meg. A 210 ágyra berendezett Vöröskereszt-kórházon kívül a városi kórházban 80 ágy, a tartalékkórházban 984 ágy és a Tanítók-házában 24 ágy, összesen tehát 1298 ágy állott városunkban a sebesült katonák rendelkezésére. A kórházakban az orvosi szolgálatot 5 katonai és ugyanannyi polgári orvos látta el. Lehetetlen e helyen meg nem emlékezni arról az emberfeletti munkáról, amit az aránylag kevés számú orvosnak ezidőben kifejtetni kellett. E nehéz napokban teljesített fáradhatlan és odaadó orvosi tevékenységükért valamennyiüknek a legnagyobb elismeréssel és hálával tartozunk. Hálásan emlékszem meg azokról a nemeslelkű, áldozatkész úrihölgyekről is, akik a Vöröskereszt-kórházban a háború kitérőre óta végzik az ápolónői teendőket. A betegek ápolása körül kifejtett odaadó szolgálataik mindenkit a legmélyebb hála és elismerésre köteleznek.

A múlt évi tavaszi győzedelmes galíciai harcok után városunk mindinkább eltávolodott a harctérről s így a sebesültszállítmányok megritkultak. A súlyosabb sebesültek most már nagyjából a harctérhez közelebb fekvő galíciai városokban helyeztetnek el, úgy hogy városunkba már ritkábban jönnek sebesültek közvetlenül a harctérről, hanem inkább a harctérhez közelebb fekvő kórházakból. A folyó évi júniusi orosz offenzíváig tartott pozícióharcokban ritkák a sebesülések, úgy hogy a folyó év első öt hónapjában inkább csak belgyógyászati betegek ápolattak kórházainkban. Az említett orosz offenzíva óta azonban ismét megteltek kórházaink súlyos sebesültekkel.

Múlt évi augusztus havától f. évi június végéig a Vöröskereszt-kórházban 2500,
a városi kórházban 840,
a tartalék-kórházban 10,620,
a katonai járványkórházban 4500,
összesen tehát . . 18,460 beteg ápolatott.

3. oldal.
mező-
jussom
nti ama
titkára
nélkül
D. J.
gos Or
17-iké
vosszó
melyen
olytató
kezők-
z orvos
logatási
minden
szerese.
gyanoly
szultató
ziorvos
s külö-
ételevel
aládjai,
III. fiz.
szülés,
lmi or-
cor. Az
intzeti
onként
snál a
pedig
bra 10
nkező
itoga-
móhl
hmitiz
lanó,
dr.
dr.
ánné,
iacon
al. A
ltassa
di-
égadó
16-95
31-46
30-45
42-20
44-50
52-50
08-85
74-
14-10
88-58
09-84
15-
39-53
81-10
95-78
56-07
50-
70-
82-50
59-80
20-
30-
5-03
11-40
9-32
4-
7-35
9-95
9-95
9-40
2-94
7-85

Az állategészségügy

köréből különösebb jelentenivalóm nincsen.

Az 1916-iki I. félévi állatforgalomról tájékoztatást nyújtanak a következő adatok:

Új marhalevelet kiállítottunk:

a) szarvasmarhára	631 darabot
b) juhra és sertésre	1308 »
c) borjúra	115 »

A közvágóhídon levágásra került:

a) szarvasmarha	1078 darab,
b) borjú	737 »
c) sertés	2628 »
d) juh	132 »

Mozgósítás.

Kifogástalan pontossággal és zavartalanul történt ezután is a mozgósítás nehéz teendőinek lebonyolítása.

Az aljas olasz szövetséges árulása fokozottabb erőfeszítést követelt a nemzettől s ez okból a honv. miniszter elrendelte az 1894—1892. és az 1890—1878. évi születésű azon népfölkelők újból való bemutatását, akiket az előző bemutatási szemlén alkalmatlanoknak találtak.

Bemutató-pótszemléjük június hó 12-ikén volt Eperjesen s 58 eperjesi illetőségűt találtak közülük alkalmasnak.

Ezek szeptember 15-ikén vonultak be.

Július 15-ikén 35 eperjesi és 81 idegen illetőségű 1896-os évfolyamú, augusztus 16-ikán 8 eperjesi és 24 idegen illetőségű 1877—76. évfolyamú, november 3-ikán pedig 10 eperjesi és 27 idegen illetőségű 1875—73. évfolyamú népfölkelő vonult be Eperjes területéről.

Július 8-ikán tartottuk az 1897-es évfolyamú népfölkelők bemutatás-szemléjét, amikor is Eperjes területéről 62 eperjesi és 68 idegen illetőségű vált be.

Ezek október 15-ikén vonultak be.

Az ellenség magatartása következtében nálunk is az 50. évig tolták ki a védőkötelezettség határát.

Az 1872—65-ös «vén legények» zeneszóval és zászlóval s a fiatalokat megszügyenítő lelkesedéssel vonultak szeptember 20. és 21-ikén a szemléhez, ahol 256 eperjesi illetőségű közül 144-et talált a sorozó-bizottság alkalmasnak. Bevonulási idejük még bizonytalan.

November 6-ikán újból sorra kerültek a folyó évi június 12-ikén alkalmatlanoknak talált 1894—92. és az 1890—1878. évfolyamú népfölkelők, akik közül 11 eperjesi és 37 idegen illetőségű vált be. Ezek december 15-ikén vonultak be.

December 21-ikén folyt le az 1896—95., az 1891. és az 1877—73. évfolyamú azon népfölkelők második pótbemutató-szemléje, akik eddig alkalmatlanok voltak.

A sorozóbizottság a 45 eperjesi illetőségű közül egyet sem, a 78 idegen illetőségű közül 3-at talált alkalmasnak. Ezek január 17-ikén, illetve február 28-ikén vonultak be.

Az 1898-asok május 2-iki szemléjén 84 eperjesi illetőségű közül 63 s a 108 idegen illetőségű közül 73 vált be s vonult be május 29-ikén katonai szolgálatra.

Az 1897—1898. évfolyam népfölkelőinek május 31-ikén lefolyt szemléjén 101 eperjesi közül 10-et s a 225 idegen illetőségű közül pedig 39-et találtak alkalmasnak, akik közül egyesek behívó alapján már be is vonultak.

Beszállásolás.

A májusi győzelem a hadműveletek szinterét egyre távolabb vitte Eperjestől. Ezzel csökkent városunknak mint átvonuló-állomásnak a fontossága s ez enyhített a közönségnek a helyzetén is, amely hónapokig viselte a beszállásolás súlyos terheit.

Ennek dacára is június 1-jétől dec. 15-ikéig 336 tiszt, 386 legénységi egyén, 375 ló részére gondoskodtunk átvonuló-szállásról s azonkívül 17 helyiséget bocsátottunk rendelkezésükre.

Visszajöttek a már azelőtt is itt állomásozott pótalakulások is, még pedig május végén a 32-es vadászok, június 10-ikén a 3-as honvéd-tűzerek s augusztus 26-ikán a 18-as tűzerek.

Jún. 17-ikétől nov. 6-ikáig a 30. Landwehrgyalogezred körülbelül 5000 ember állomásozott Eperjesen.

Dec. 4-ikén a 15. gyalogezred vonult be Eperjesre s az ezred legnagyobb része a város területén nyert elhelyezést.

A legutolsó félévben a rendőrség 30 tábornok és törzstiszt, 387 fő tiszt, 50 legénységi állományú egyén részére biztosított lakást s 12 irodahelyiséget bocsátott a katonaság rendelkezésére.

Ezenkívül a 3. honvéd-ágyúezred s a tarackosztály pótalakulásai legénységének s lovainak egy részét kellett beszállásolás útján a városban elhelyezni.

Hadisegélyezés.

A hadisegélyezés nagy munkája az elmúlt idő alatt is megszakítás nélkül folyt s a legteljesebb elismeréssel kell adóznunk a városi hadisegélyező-bizottság minden tagjával, de különösen a bizottságnak ama tagjaival szemben, akik *Draskóczy* Lajos bizottsági ügyvezető-elnök körül csoportosulva, hetenkint három teljes napot szentelnek arra, hogy a hadbavonultak családjainak segélyügyét intézzék.

E bizottság önfeláldozó munkájának köszönhető az, hogy ma már nincs Eperjesen olyan család, amely méltatlanul részesülne hadisegélyben, de viszont nincs olyan sem, amely ha rászorul az öt megillető segélyt meg nem kapná.

Nem hivatalos ridegséggel intézi e bizottság a hozzá fordulókat kérelmére, hanem a kiadott rendeleteknek minden intézkedését a melegen érző szív gyöngédségeivel hajtják végre.

Azért az önzetlen munkáért, amit *Draskóczy* Lajos elnök és a bizottság tagjai végeznek, Eperjes szab. kir. város közönségének áldó köszönete legyen az őszinte elismerés igaz megnyilvánulása!

Közélelmezés.

Az elmúlt gazdasági évben a közélelmezés zavartalan ellátása szinte elháríthatatlan feladatok megoldása elé állított bennünket, mert folytonfolyvást kellett éreznünk a rossz termésnek minden kedvezőtlen következményét.

a) Gabona és liszt.

Az 1915. évi aug. 15-ikén tartott rendkívüli közgyűlésünkön megkaptam ugyan a felhatalmazást arra, hogy a lakosság 1915—1916. évi ellátására 47,500 mm. búzát vásároljak s azt a Nagysárosi Múmalommal öröltessem meg, ezt a felhatalmazást azonban a később kiadott kormányrendeletek illuzóriussá tették, s hogy a lisztellátás körül Eperjesen nagyobb zavarok nem voltak, az annak köszönhető, hogy e felhatalmazás alapján még az újabb kormányrendeletek kiadása előtt sikerült 21,000 mm. gabonát vásárolnom, amelyből az egész gazdasági év alatt tudtam fedezni azt a hiányt, amely a tényleges szükséglet és a belügyi kormány által kiutalt mennyiség között volt.

A 2072—1915. M. E. számú kormányrendelet ugyanis megadta a jogot arra, hogy a hatóságok a közellátást igénybevenni akaró lakosság szükségleteire a termelőktől közvetlenül vásárolhasanak gabonát, még pedig annyit, hogy egy személyre havonként 9 kg. jusson, de már a 3925—1915. M. E. számú kormányrendelet ezt az engedélyt visszavonta s a törvényhatóságok és városok ellátását a Haditermény r.-t.-ra bízta, úgy azonban, hogy a nagyobb városok s így Eperjes is még mindig önállóan intézhették a lisztellátás ügyét.

Majd ezt követte a 4586—1915. M. E. számú kormányrendelet, amely a személyenként és havonként igényelhető lisztmennyiséget 9 kg.-ról 7 kg.-ra szállította le, továbbá a 371—1916. M. E. számú kormányrendelet, mely a közhatóságoknak még meglevő és a forgalomnak át nem adott kész-

leteit is 1916. február 1-jén lefoglalta, végül az 1401—1916. sz. belügyminiszteri rendelet, amelynek értelmében 1916. évi febr. 1-jétől kezdődően Eperjes szab. kir. város lisztellátásának önállósága megszűnt s a belügyminiszter az egész várm. részére összesen havi 1800 mm. lisztet utalt ki, amelyből Eperjesnek 600 mm. jutott, holott a város tényleges havi szükséglete személyenként még havi 7 kg.-mal számítva is 1300 mm. volt.

Csak ismételt és erélyes föllépésemmel volt az eredménye, hogy a belügyminiszter 1916. jún. 1-jétől a vármegye kontingensét havi 1800 mm.-ról 2800 mm.-ra emelte föl, amelyből Eperjes már havi 1300 mm.-át kaphatott, s hogy ennek dacára febr.—május hónapokban is kaphatott elegendő lisztet a lakosság, az csak azért volt lehetséges, mert a készletek lefoglalását elrendelő 371—1916. M. E. számú kormányrendelet megjelenését megelőzően már olyan mennyiségű lisztet adtam át a közforgalomnak, hogy ez négy hónapra át fedezte a Haditermény r.-társ. által rendelkezésre bocsátott havi 600 mm. és a valósággal 1300 mm. közötti különbözetet.

Ebben az időben csaknem az egész országban nagy hiány volt a kenyérlisztben, amit azonban Eperjesen nem lehetett megérezni s ennek az az oka, hogy az árpakása készítésére vásárolt árpa egy részéből lisztet örölttettem s ezt hoztam főzöliszttel keverve, mint kenyérlisztet forgalomba.

De minden körülmények között intézkedésem dacára sem tudtam volna az elért eredményt biztosítani, ha segítségemre nem jön *Déri* Gyula városi képviselő, mint a Nagysárosi Múmalom igazgatója, aki a Haditermény által kiutalt liszt átvételének pénzügyi lebonyolítását és a liszt szétosztásának a múmalom egész személyzetét igénybevevő nagy munkáját egészen díjtalanul volt szíves elvégezni. Midőn a legteljesebb elismeréssel adózom *Déri* Gyula e szinte egyedülálló nemes áldozatkésztségéért, csak kötelességet teljesítek, midőn a múmalom egész személyzete s különösen *Osvald Béla* igazgatóhelyettesével szemben is hálás köszönetünket nyilvánítom.

Megjelentek már a jövő gazdasági évet szabályozó kormányrendeletek is, amelyeket a közönséggel, megfelelően összefoglalva, én is ismerttettem.

E helyről is különösen ajánlom, hogy igyekezék mindenki, aki csak teheti, inkább gabonát vásárolni, mint a hatósági ellátást igénybevenni, mert az pénzügyi szempontból is sokkal előnyösebb.

b) Árpakása.

Tudva azt, hogy az előző évben az árpakásával milyen visszaélések voltak, az 1915. őszén 5000 mm. árpát vásároltam s a városi malom bérlőjét rábirtam, hogy a városi malomban árpakása előállítására szolgáló gépeket állítson fel s lehetővé tettem, hogy mikor másutt az árpakásban mindig igen nagy hiány volt, Eperjesen állandóan lehetett kapni.

c) Bab.

Sajnosan tapasztaltuk, hogy az elmúlt gazdasági évben bab, borsó és lencse olyan kevés termelt, hogy borsót és lencsét egyáltalában, babot is csak nagy nehézségekkel lehet kapni. Ezért a Haditerménytől összesen 700 mm. babot vásároltam.

d) Zöldség és hagyma.

Az 1914—1915. gazdasági év tanulságai kötelességemmé tették, hogy zöldség- és hagymafélékről is gondoskodjam s e célból 100 mm. zöldséget és 1100 mm. hagymát vásároltam. Azáltal, hogy a zöldséget piacra adtam a tél folyamán, annak árara szabályozóan hatottam.

Hasonló rendeltetése volt a hagymának is, amelynek 20%-a a tél folyamán természetesen megpuhult ugyan s így közfogyasztásra alkalmatlanná vált, de azért nem veszett kárba, mert mint magtermő-hagymát beülttettem a vízvezeték kertészetében s valószínű, hogy a hagymamag többszörösen megtéríti a beültetett hagyma árát.

e) Hús, zsír és szalonna.

A húsarak aránytalan emelkedésének megállítására az eperjesi vásáron az idegenek vásárlását a lehetőség szerint korlátoztam s megkívántam tőlük, hogy az Eperjesen felállítandó «Hősök emléké»-re a vásárlás arányában adakozzanak.

A zsír- és szalonnahiányon másként nem tudtam segíteni, mint hogy Maire János és Keil Ármin eperjesi hízlalókkal olyan szerződést kötöttem, amelynek értelmében 1916. évi augusztus hó 1-jétől kezdve hetenkint 8—10 hízott sertést bocsátanak az általam megállapítandó áron a közéletmezés céljaira. Hiszem, hogy ezáltal ezen a téren is lényeges javulás fog bekövetkezni. A megkötött szerződést a tárgysorozat 17. pontja alatt mutatom be jóváhagyás végett.

f) Hadifoglyok.

A közéletmezésen kívántam segíteni azzal is, hogy a katonai parancsnokságtól 151 hadifoglyot kértem, akiknek egy részét a szállítóknál, kereskedőknél és kisgazdáknál helyeztem el.

A közéletmezéssel kapcsolatosan hangsúlyozni kívánom azt is, hogy a Haditermény r.-t. minden a város javát célzó törekvésemben a legmesszebbmenően támogattam s azok a panaszok, amelyek a Haditermény r.-t. ellen itt-ott elhangzottak, túlzottaknak tekintendők, mert én közvetlen meggyőződés alapján mondhatom, hogy a Haditermény, rendeltetésének megfelelően gyorsan, lelkiismeretesen és önzetlenül teljesítette azokat a nagy feladatokat, amelyeket az ország a háború tartamára rábízott s ha egyes helyeken voltak is zavarok, annak az oka nem a Haditerményben, hanem az előrelátás hiányában keresendő.

Tüzelőanyag.

Az 1915—1916. év telén azt tapasztaltam, hogy a tüzelőanyagban, jóllehet a város lakossága részére 10,000 mm. porosz-szenet rendeltem, még mindig nagy hiány volt s ezért a városi erdőben a hadifoglyok felhasználásával kétféle vágást egyesítve, körülbelül 16,000 m.³ fát vágattam s ezenkívül 20,000 mm. porosz-szenet rendeltem.

Az I. osztályú fa árát, a nagy termelési költségre való tekintettel ölenkint 64 koronában, a II. osztályút 58 koronában, a III. osztályút 50 koronában, a szén árát pedig mm.-ként 5 koronában állapítottam meg, amely árakban azonban már a házhoz szállítás költsége is benne van.

A tűzifa-aprítás körül mutatkozó nehézségeket azzal véltem leginkább elháríthatónak, hogy a hadifoglyokból favágó-csoportokat alakítottam, amelyek ölenkint 7 koronáért vágják fel a fát.

Ezidő szerint négy ilyen csoport van, de tíz csoportot szándékozom alakítani.

Személyi ügyek.

Jelentésem e fejezetében elsősorban a testületünk halottjai iránt tartozó kegyeletnek adóját kívánom leróni, midőn sajnálattal jelentem, hogy a testület három tagja: *Zavatsky Szilárd* 1915. november 24-ikén, *Székely Pál* 1916. január 11-ikén és *Dessewffy Ignác* 1916. márc. 16-ikán az élők sorából elköltözött.

Mind a három évek hosszú során át tevékeny, buzgó tagja volt a testületnek; ajánlom, hogy emléküket s érdemes működésüket jegyzőkönyvileg is megörökíteni méltóztatassék.

Az első helyére a póttagok közül *Gubcsó Gyula*, a második helyére dr. *Weiss Jakab*, a harmadik helyére *Villecz István* jött be rendes tagnak.

Jelentem ehelyütt, hogy az a bámulatos szép akció, amely Sárosvármegye elpusztult vidékeinek felkarolására országsszerte oly erőteljesen megindult, sok kiváló, nagy férfiút hozott városunkba. Legnagyobb áldozatkészségben versengő városok, vármegyék előkelő küldöttségei egymásután jöttek, hogy közvetlenül lássák a pusztulást s a nagylelkűen hozott segítség érvényesülésének legjobb módját, s vala-

mennyien városunkat is meglátogatva, érdeklődtek úgy a történelmi város multja, beszédes régiségei, mint a csodálkozással látott modern város minden irányú berendezkedése iránt, s valamennyi esetben jól esett hallani főleg a híres, nagyobb városok vezetői részéről olyan elismeréseket, melyek méltán büszkeségét képezhetnék a leggazdagabb vidéki nagyvárosoknak is. S jól esik ezt itt bejelentenem, mert hiszen ennek az általános elismerésnek a jóleső élvezetére ki jogosult, ki az illetékes, ha nem éppen az a közönség, melynek a modern város haladása, szükségletei, egész korszerű berendezése iránt nemcsak oly kiváló nagy érdeke van, de amelynek oly példás, szinte páratlan áldozatkészsége valóban a legnemesebb s mindennekelett igazán elismeréseméltó erénye!...

Az így áttutató bizottságok, küldöttségek egymásutánjában magát az országos bizottság elnökét, gróf *Khuen-Héderváry Károlyt*, Magyarország volt miniszterelnökét, *Sándor János* belügyminisztert, megyénk kiváló nagy fiát s városunk képviselőjét: báró *Ghullány Imre* földművelésügyi miniszter öngyméltóságait, *Papp Géza* államtitkárt s előkelő kíséretüket is látta s ünneplte városunk ősi falai között, kik megannyian a legnagyobb érdeklődéssel adózva a tapasztalattal szemben, folytatták útjukat tulajdonképpen céljuk felé.

A segítő-bizottságok vendéglátásával kapcsolatban ki kell emelnem, hogy városunk régi büszkesége, díszpolgára, dr. *Bersevicsy Albert* öngyméltósága személyes közreműködésével tette emlékezetessé és sikereiben oly nagy-szerűvé a Sárosvármegye elpusztult vidékének felségítésére városunkban rendezett nagy művészi hangversenyt, mely alkalommal öngyméltósága a legnagyobb szeretettel fogadta a város tisztelő küldöttségét.

Gazdaggá teszi jelentésem e fejezetét ezúttal a legszebb kitüntetésekéről való megemlékezés. E kitüntetések fénye városunk közéleti közös értékeit, az egész társadalmat ragyogja körül. A kitüntetések forrása, ha az elismerés formáját nézzük, a legfelsőbb királyi kegy, mely készséggel vesz tudomást a hivatás odaadó teljesítésének példás erényeiről, melyekből csak áldás fakad a hazára, a királyra, mindnyájunkra; de midőn az elismerések gyökerét, alapját keressük, ott látjuk azokat a kiváló férfiakat, hivatásuk során végzett munkájuk izzó hevében, amidőn nem kimélve önmagukat, sokszor teljesen is megfedkezve önmagukról, az életerők teljes megfeszítésével képességeik javát, magukat adják oda, csakhogy minél inkább hasznára legyenek másoknak, minél többeknek, mindnyájunknak. Midőn megilletődve így látjuk őket, nincs az elismerésnek az a rendelkezésünkre álló módja, eszköze, melyet meg tudnánk tőlük tagadni. Ellenkezőleg, jól esik mindnyájunknak, valamennyiünk közös öröme, közös ünnepe az ilyen érdemek kitüntetése, elismerése.

Az egész társadalom ily közös ünnepe volt az a kitüntetés, midőn apostoli Királyunk öfelsége dr. *Holénia Gyula* t. főorvosunk s kórház-igazgatónkak a háború kitörése óta kifejtett s mindnyájunk által legjobban ismert s nagyra-becsült kitünő és önfeláldozó szolgálatainak elismerésül a hadiékítményes *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét adományozta, mert mindenkinek át kellett éreznie, hogy ha valaki, úgy dr. *Holénia Gyula* igazán megérdemelte a kitüntetést! Ugyanő s vele együtt dr. *Baumöhl Zsigmond*, *Gömöry János*, *Korn Vilmos*, *Vogel Béla* a Vöröskereszt-kórház körül szerzett érdemeik elismerésül a Vöröskereszt II. oszt. tiszteletjelvényét kapták, s hasonló érdemek méltó kitüntetésül kapták a Vöröskereszt dísz-ezüst-érmét *Vöröss Sándor* és dr. *Wallentinyi Samu* városi képviselők, dr. *Rács Dezső* kórházi orvos, *Balássy József* kórházgondnok.

A kitüntetések időrendjében tovább menve, várossszerte általános örömet okozott az eperjesi gör. kath. egyházmegye fenkölt szép lelkű főpásztorának, dr. *Novák István* püspök úr öméltóságának magas kitüntetése, kinek az ellenség előtt tanúsított önfeláldozó magatartása elismerésül öfelsége a *Ferenc József*-rend nagykeresztjét adományozta.

Öméltóságának alig kétesztendei főpásztori ittműködése máris oly messze kiható bölcs intézkedések ragyogó tényeivel van tele, melyeknek fénye szinte bevilágít úgy az egyházmegye óhajtott fejlődése, nagysága, mint ezzel a haza, a társadalom java, nyeresége szempontjából az eddigiekből önként következtetett jövőnek leg-szebb távlataiba. E jogos nagy remények, várakozások természetes kísérője a közönségnek nem pusztá, üres kíváncsisága, hanem attól a komoly szeretettől, igaz nagybecsüléstől ájtárt, áthatott érdeklődése, amelynek csak természetes, önkéntelen megnyilatkozása volt az az általános nagy öröm, mely a legmagasabb kitüntetést kísérte.

Az azután következett kitüntetések során örömmel emelem ki testületünk egy régi értékes tagjának, dr. *Ferbstein Márk* vármegyei tisztifő-orvosnak királyi tanácsosi kineveztetését, ki fáradhatatlan munkása úgy a mi testületi életünknek, mint általában a társadalom, a nagyközönség közjavanak, közérdekének. Az ő kiváló, gyakorlati tudását, rendkívüli szolgálatkészségét még mindig ébren találta úgy az egyesek, mint a közegészségügyi érdekek bármely szükséglete. E szép, nagy erényeiért méltán élvezi a nagyközönség legnagyobb kitüntetését is: a *közbizalmat*.

Ugyanez alkalommal öfelsége nekem is adományozta a királyi tanácsosi címet.

Midőn ezt a történelmi hűség kedvéért bejelenteni kötelességemnek tartom, sietek kijelenteni, hogy működésemmek bármilyen eredménye, mely e kitüntetésre méltónak találtatott, tulajdonképpen a közönség mindenkori odaadó nagylelkű támogatásának s munkatársaim vállalt munkájának is közös gyümölcse. Méltóztatassék ezt a kitüntetést, m. t. Közönség, magáénak, sajátjának tekinteni, nekem pedig s munkatársaimnak továbbra is meghagyni azt a nagy bizalmat, azt a megbecsülhetetlen, odaadó, komoly támogatást, mely nélkül a város további fejlődése, nagysága felé egy lépést sem tehetnénk.

Ennek a birtokában igazán boldog vagyok s boldogságom minden munkám, minden tevékenységem, melyet a város közönsége érdekében végezhetek, kifejthetek.

A királyi kitüntetések sorának méltó folytatása volt *Taly József* vármegyei alispánnak a kitüntetése, kit apostoli Királyunk öfelsége *kir. udvari tanácsosának* nevezett ki.

A jól megérdemelt kitüntetés oly férfiút ért, kinek áldásos működése mindenki előtt nagy, nyitott könyv, melynek minden lapja elismerésre, közbecsülésre méltó értéke annak a közigazgatásnak, melyet a kitüntetett Alispán közel két évtized óta széles tudással, odaadó ügyszeretettel vezet. Érthető, ha kitüntetés hírére nemcsak városunk s a vármegye közönsége részéről, de mindenfelől özönével siettek üdvözlésére, melyből városunk közönsége s a tanács képviselőiben eljáró küldöttség illő részét a legelső között vette ki.

Általános, közörömet keltett az 1916. évi június hó végén köztudomásra jutott két kitüntetés, mely szerint apostoli Királyunk öfelsége *Kovalicsky Zeno* székeskáptalani kanonoknak a vaskoronarendet adományozta, *Gojács Method* szentszéki tanácsos, püspöki titkárt pedig a székeskáptalan tb. kanonokjává nevezte ki. A képviselőtestület e két érdemes tagjának méltó kitüntetését ehelyütt is megörökíteni kellemes kötelességemnek tartottam.

Jelentésem — lehetőleg időrendben tartott — e fejezetét a személyi változások ama legfontosabb tényének kiemelésével zárom, mely Sárosvármegye ősi székházában folyó évi január hó 10-ikén folyt le. Sárosvármegye új főispánja, aggteleki *Bujanovics* Gyula ömeltósága akkor foglalta el főispáni széket.

Csak mint főispán új, különben közéletünk régi, közbecsült narcosa, egyik legtevékenyebb vezető-embere s városunk mindenkor kitűnő barátja.

Amikor a város közönsége ömeltóságát főispáni székhelyének alkalmával épp azért a legmelegebben üdvözölte s a díszes állásával e nehéz időben összekötött oly sok nagy feladatának minél sikeresebb megoldásához Isten áldását kérte és szolgálatait a maga részéről is felajánlotta, tette ezt azzal a teljes bizalommal, abban a jóleső meggyőződésben, hogy városunk minden ügye, érdeke ömeltóságának mindig legjobb indulatú támogatására számíthat, miről ömeltósága a várost előre is biztosította.

Ugyanakkor, f. évi január hó 10-ikén, a vármegye közönsége megható búcsút vett attól a férfiútól, ki ugyane díszes főispáni székben a legsúlyosabb, legnehezebb időben oly bámulatos nagyságában emelkedett ki, hogy alakja élni fog a késő utódok hálája-, szeretetében is s akit a Sárosban kifejtett emberfeletti munkájának elismerésül a királyi kegy is a Szt. Istvánrend kiskeresztjével tüntetett ki.

Szinyei Merse István ömeltósága és Eperjes szab. kir. város közönsége nem búcsúznak, nem búcsúzhatnak egymástól s én úgy érzem, hogy a város közönségének egységes közakarátát tolmácsolom, midőn azt indítványozom, hogy annak a benső, szeretetteljes viszonyának megörökítésére, amely Eperjes városát és Szinyei Merse István ömeltóságát egymáshoz fűzi, a mai közgyűlésünkben a következő levelet intézzük Ömeltóságához:

„Méltóságos Urunk!

Eperjes szab. kir. város közönsége, amely kitörő közörömmel, a lelkek kigyuladt örömtüzeivel fogadta, ünnepelte Méltóságod sárosi főispánságát, a fájó, leverő érzések oly vigasztalanságával kellene eltelnie s ennek sötét erejével megvívnia, ha Méltóságodtól most, midőn a magas kormány legmegtisztelőbb bizalma a szomszéd vármegye élére hívta, búcsút kellene vennie.

De mi nem búcsúznak. Méltóságod annyira a mienk, hogy tőlünk el nem szakadhat. Mi el nem veszítettük; marad egészen a miénk.

Méltóságod egy ünnepélyes pillanatban jellege nagyszerű megnyilatkozásával, joggal mondhatta: «Vagyok, aki voltam». Mily fölemelő, büszke tudat nekünk, e város közönségének most, hogy a beállott változások alkalmából polgármesterünkől Méltóságodnak Eperjes sz. kir. város közönségével szemben azt a megnyugtató és ránk nézve fölötte megtisztelő kijelentését hallhatjuk: leszek, aki vagyok!

Adhatunk-e erre más, méltóbb feleletet, mint hogy az egymást megértő kölcsönös szeretet e legszebb szövetségének ünnepélyes megerősítésül egy szívvel-lélekkel mi is kijelentjük, hogy: leszünk, akik vagyunk!

De lehet-e az másképp?

Hiszen Méltóságod ifjúkorától e várossal s e város közönsége viszont Méltóságoddal elválaszthatatlanul összeforrt. S ha csak futó tekintetet vetünk is csupán mostani főispáni működésére, láthatunk-e egyebet abban, mint hogy Méltóságod élete maga az eleven tevékenység, a gyümölcsöző szeretet volt, mindig mások, mindig a közönség javára! A mi javunkra! Igaz magyar lelkét amint soha nem vitte nagyravágyás, amint nem érdek állította súlyos megpróbáltatásaink, nehéz körülményeink intező központjába; amint páratlan rátermettsége, törhetlen akaraterije s

hősies lelkülete avatta a legnehezebb időkben is közéletünk, mindnyájunk nagy vezérfőfővé, úgy egész működése során mitől sem irtózott jobban, mint a muló siker dicsőségétől, mert lelke a maradandó produktív tevékenység maga! Vasakarattal s fáradságot nem ismerő, a pihenés természetes vágyának is ellenálló munkakedvével mentett családot, tulajdont, mely kettő «minden nagyra s nemesnek szülője»; megtapasztalta a legnagyobb inséget s megismerte az «embert egész fenségében»... s midőn ellenállhatatlan szavának hangja mindenkit magával ragadott, csodáltuk erényeit, melyek annál értékesebbek nekünk, a szűkebb hazának s édes magyar hazánknak, minél több önmegtagadásába, minél nagyobb önfeláldozásába kerültek!...

Most is mit teszen! Itthagya saját otthonát, melynek nyugtató, pihentető csöndjére annyira szüksége volna, itthagya csak azért, hogy tovább fáradjon működése új területén, melynek vérmezőin a szabadság, hősiesség annyi virága nyílik; hogy ott is visszaállíthassa, alkotó munkájának nagy energiájával visszavarázolja másoknak elpusztult otthonát s otthonuk boldogságát!...

Lehet-e hát másképp, mint hogy az erőnek, a fejlődésnek, a férfiaságnak: a duzzadó életnek ily szimbolumához e város közönsége lelke minden vonzalmával ragaszkodik!

Boldogok vagyunk, hogy Méltóságodat ezentúl is — mindenkorra magunkénak tudhatjuk! S midőn érezzük s látjuk mindnyájunknak gyümölcsöző jótetteinek halmazából kiemelkedő nagy fölényét, mindenkorra biztosítjuk Méltóságodat, hogy e fölényének magaslatára mi, e város egész közönsége csak egyre nagyobb hálánkkal s ragaszkodó szeretetünk minden képességével követjük!

Isten jutalmazó, boldogító áldása legyen mindenkor egész életén, minden alkotásán!

Jelentésem keretében készséggel használom fel az alkalmat arra is, hogy képviselőtestületünk két tagjának a nevét ehelyütt is megörökítem, mint olyanokért, kiknek *irodalmi téren* elért országos nagy sikereik fénye városunk közönségének ugyancsak őszinte közöröme, büszkesége.

E két név: *Csengey Gusztáv* és dr. *Tóth Sándor* neve.

Csengey Gusztáv koszorús költőnket félszázadot meghaladó nagybecsű irodalmi működésének legszebb elismerésül a *Petőfi-Társaság* — *Zichy Gézával* és *Dóczy Lajossal* egyidejűen — tiszteletbeli tagjává választotta meg.

Dr. *Tóth Sándor* a *Kisfaludy-Társaság* bojári Vigyázó *Ferenc-féle* pályázatán 100 arany jutalmódjat nyert és pedig «*Merse György*» című történeti elbeszélésével, melynek tárgya a tizenhatodik század elejéről való.

Városunk előrehaladott kulturéletének magas színvonalát idők óta hivatott tényezők s előkelő idegenek...országosan, készséggel elismerik. E két kiváló férfiúnak újabb babérai, újabb kitüntetései csak további bizonyítéka, újabb adata az elismert igazság valóságának s úgy a jelenre, mint a jövőre nézve mindnyájunknak legközvetlenebb, legalkalmasabb buzdítása, indító ereje, ily irodalmi kitűnőséggel az élen a további munkálkodásra, a további sikerek közös öröme, büszkesége felé!

Negyedszázados jubiláris áldozat szállott fel «*Szent Miklós*» plébániai ősi templomunk főoltáráról az egek Urához 1916. évi július hó 4-ikén: mielőbbi győzelemteljes békéért, történelmi nagy idejét élő magyar hazánk jövő nagyságáért, e város boldogulásáért, minden lakosáért. Aki ez áldozatot csendben, minden feltűnés nélkül bemutatta, képviselőtestületünk e kiváló tagja, nagy szíve, lelke minden képességével, buzgalomával két évtized óta, 14-ik éve mint e város plébánosa vezérli híveit a hit örök

igazságainak, a tiszta lelkiismeretnek boldogító életútjain, nemcsak hirdette, de áldozatos életével saját személyében gyakorlatilag meg is valósítva ez igazságokat. Az ilyen férfiak élete mérhetetlen áldások forrása a városra nézve, mely őket magáinak tisztelheti, büszkeségének vallhatja. *Zaborovszky Béla* praelatus-prépost-plébános önmagát nem kereső szerénysége minden ünneplést el tudott kerülni *ezüstmiséje* alkalmából. S ha e nemes szándékát igazolják is a mai nehéz idők, midőn annyi drága életet, annyi értéket elsöprő világviharban mindenütt a lelkek örömeinek napfogyatkozását, hazafias büszkeséggel párosan a lelkek fájó gyászát látjuk; midőn a magyar nemzet a szenvedés rettenetes tűzében érik történelmi csodálatos szépségre, nagyságra, a magam részéről nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy erről a csendes jubileumról ehelyütt megemlékezve, áldást, boldogságot kérjek a Mindenhatótól a jubiláns Főpap életére, további nagy értékes működésére!...

Tisztelettel kérem e jelentésem szives tudomásulvételét és javaslatom elfogadását.

Faragó József

kir. tanácsos, polgármester.

KÖZIGAZGATÁS.

Városi közgyűlés.

Július 29-ikén, szombaton d. u. 3 órakor tartotta Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete ezévi harmadik negyedévi rendes közgyűlését *Faragó József* kir. tan., polgármester elnökletével.

A közgyűlés, melyen a képviselőtestület tagjai szép számmal vettek részt, legelsősorban a polgármester negyedévi jelentésével foglalkozott, melyet Magyar József főjegyző, h. polgármester olvasott fel.

A jelentéssel, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk, ehelyütt nem foglalkozunk, csak rámutatunk arra a nagy hatásra, melyet a közgyűlésre gyakorolt. A jelentés igazi képét nyújtja annak a nagy munkának, melyet Eperjes szab. kir. város tisztikara, élén fáradhatlan, kiváló polgármesterével, *Faragó József* kir. tanácsossal, e nehéz háborús időkben a város lakosságának jóléte érdekében kifejtett. A közgyűlés nagy elismeréssel fogadta a polgármesteri jelentést, s hogy a polgármester nehéz munkája iránt elismerését fejezze ki, *Zaborovszky Béla* prépost-praelatus, Eperjes plébánosának indítványára *Faragó József* kir. tanácsos, polgármesternek évi 5000 kor. személyi pótlékot szavazott meg. Majd dr. *Müller Bertalan* képviselőtestületi tag meleg szavakkal emlékezett meg a polgármester hű munkatársairól, a tisztviselőkről is s a közgyűlés indítványára elhatározta, hogy a tisztviselők háborús szolgálati éveit kétszeresen fognak nyugdíjukba számítani.

Ezután felolvasták br. *Ghillány Imre* v. b. t. t. földművelésügyi miniszter és br. *Hazai Samu* v. b. t. t., honvédelmi miniszter köszönő-levelét, a város közönsége által kitüntetésük alkalmából hozzájuk intézett üdvözlésre és *Szinyei Merse* István, *Zemplén- és Árvavármegye* főispánjának búcsúlevelét.

Sorra került *Tahy József* udv. tan., alispán köszönő-levelé, udvari tanácsossá történt kinevezése alkalmából a város részéről hozzá intézett üdvözlésre.

Ezt követte a 67. gy.-ezred köszönő levele, mellyel annak idején lapunk hasábjain foglalkoztunk.

A közgyűlés azután a nyugdíjszabályzat értelmében nyugalomba helyezését kérő *Klefner Gyula* főügyész, *Ridarcsik Gábor* főszámvevő, *Kribel Elek* közgyám, *Schiller Vilmos* gazda és *Kovács Sándor* állatorvos szolgálatban visszatartása ügyében akként határozott, hogy felkéri

retnek boldogító
e áldozatos éle-
orlatilag meg is
yen férfiak élete
városra nézve,
büszkeségének
raelatus-prépost-
szerénysége min-
ni *ezüstmiséje* al-
ndékát igazolják
nyi drága életet,
arban mindenütt
közását, hazafias
jó gyászát látjuk;
vedés rettenetes
álatos szépségre,
em mulasztatom
sandes jubileum-
lást, boldogságot
s Főpap életére,
ére!...

sem szíves tudo-
gadását.
Faragó József
tanácsos, polgármester.

TÁRSAS.

és.
d. u. 3 órákor
képviselőtestü-
ndes közgyűlését
ster elnökletével.
képviselőtestület
t, legelsősorban
tésével foglalko-
gyzó, h-polgár-

nk más helyén
helyütt nem fog-
a nagy hatásra,
A jelentés igazi
unkának, melyet
ara, élén fárad-
Faragó József
időkben a város
kifejtett. A köz-
a polgármesteri
nehéz munkája
borovszky Béla
nosának indít-
mácsos, polgár-
yi pótlékot sza-
talan képviselő-
lékezett meg a
a tisztviselőkről
lhatározta, hogy
évei kétszeresen

ny Imre v. b. t. t.
or. Hazai Samu
köszönő-levelét,
ésük alkalmából
Szinyei Merse
ye főispánjának

iv. tan., alispán
történt kineve-
l hozzá intézett

köszönő levele,
asábain foglal-
szabályzat értel-
et kérő Klefner
or főszámvevő,
Vilmos gazda
gálatban vissza-
ott, hogy felkéri

őket, hogy állásaikban a háború tartamára meg-
maradjanak.

Nádaskay Sándor főpénztárost, aki félszázadot
meghaladó ideig állott közszolgálatban, kérel-
mére, kiváló érdemei elismerésével a közgyűlés
nyugdíjazta.

A közgyűlés azután még több, kisebb jelentő-
ségű ügy letárgyalása után 5 órákor véget ért.

Vármegyei közgyűlés.

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága
július 31-ikén d. e. 10 órákor a vármegye ősi
székházának nagy tanácstermében, *Bujanovics*
Gyula főispán elnökletével rendes évnegyedi
közgyűlést tartott.

A közgyűlés a számonkérő-szék jelentésének
tudomásulvétele után áttért az alispán negyedévi
jelentésének tárgyalására. A jelentést, melyet
felette érdekes voltánál fogva lapunk mult számá-
ban közöltünk volt, dr. Desseffy István tb. fő-
jegyző olvasta fel. A közgyűlés a jelentés helyeslő
tudomásulvétele után dr. Desseffy István tb. fő-
jegyzőt, vm. I. oszt. aljegyzőt s Berthóty Lőrinc
I. oszt. szolgabíró 400-koronás évi szolgálati pótlé-
kban részesítette, s br. Ghillány József II. oszt.
szolgabíró a IX. fizetési osztályba léptette elő.

A közgyűlés azután dr. *Novák* István eper-
jesi megyéspüspököt a naptáregyesítés tárgyá-
ban kiadott pástorlevele alkalmából üdözlölte.
A megye közönsége a naptáregyesítésben régi
óhajának teljesítését látja, mert fontos nemzeti
érdeknek tartotta, hogy a magukat lélekben ma-
gyarnak érző görög katolikusaink még attól a
néhány száztól is megszabaduljanak, amely őket
a görög keleti vallást követő nyelvrokonáikkal
egybeköti, s a magyarsággal szokásaikban is össze-
forrjanak.

A közgyűlés aztán tárgyalta Heves- és Nógrád-
vármegyéek nemes, hazafias akciójának eredmé-
nyét az oroszduíta falvak helyreállítása érdekében.
Hevesvármegye Felsőhunkócz község felépíté-
sére eddig 106,441 kor. 07 fillért gyűjtött, mely
összeg még előreláthatólag nőni fog. Míg a
megye lelkes tanfelügyelője, Alpári Lajos az
iskolásgyermekek között 9564 koronát gyűjtött
a felépítendő óvó céljaira.

Nógrádvármegye Csarnó község felépítési
céljaira 147,807 kor. 92 fillért gyűjtött, azonkívül
a megye millenniumi alapjából 5000 koronát,
állategészségügyi alapjából 30,000 koronát sza-
vazott meg.

Sárosvármegye közönsége szükségesnek tartja,
hogy az oroszduíta vidék helyreállított községei
nemcsak most, de minden időkben megemlé-
kezzenek arról, mennyivel tartoznak az adakozó
törvényhatóságok közönségének s azok magyar
lakosságának példája buzdítsa őket arra, hogy
a magyarsággal teljesen összeforrjanak.

A megye közönsége azután helyt adott még
a megyei tisztviselők azon kérelmének, hogy a
háztartási alapból téli szükségleteik beszerzésére
előleget nyerjenek.

A közgyűlés még több, kisebb fontosságú
ügy letárgyalása után 11¹/₂ órákor véget ért.

HIREK.

**Bujanovics Gyula főispánunk min-
den hétfőn d. e. 10—12 óra között
fogad magánfeleket kihallgatáson.**

Személyi hír. Dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t.,
a Magy. Tud. Akad. elnöke július 31-ikén vá-
rosunkban tartózkodott. A megye nyári köz-
gyűlésén is megjelent. Még aznap visszautazott
Berzeviczére, hol a nyarat tölti.

Szinyei, Merse István, Árva- és Zemplén-
vármegyéek főispánja aug. 2—3-ikán Eperjesen
tartózkodott.

Áthelyeztetés. A vall.- és közokt.-ü. mi-
niszter *Schweighoffer* Tamás nagytapolcsányi
áll. polg. isk. rendes tanítót a bártfai áll. polg.
iskolához helyezte át. *Schweighoffer* Tamás az
egyidejűleg elhelyezett *Osváth* József helyettes-
tanító helyére helyeztetett át.

Békeffi László-kabaré. Augusztus 5-ikén
és 6-ikán, mindkét napon este 7 és 9 órákor
az *Olympiában* Békeffi László, a Medgyasszay-
kabaré kiváló művészenek konferálása mellett
Felhő Rózsi, Sarkadi Aladár, Harsányi Zsolt,
Kőváry Gyula felléptével nagysikerűnek ígérkező
kabaré-est lesz. Minden előadáson teljesen új mű-
sorral lépnek fel a művészek. Sarkadi humoros elő-
adásai és Reinhardt-imitációi, Felhő Rózsi legújabb
dalai, kupléi, Békeffi László konferálása s magán-
jelenetei oly kiváló vonzerővel bírnak, hogy
mind a két nap sikerét legteljesebb mértékben
biztosítottak kell látnunk. Színrekerül: «A pün-
kösdí rózsá», tréfa Békeffi Lászlótól; «A kassza»,
bohózat Harsányi Zsolttól; «A 42 esek», tréfa
Kőváry Gyulától; «Állatkerti mesedélutánok», «Az
egyetlen ember», «Politika a fronton», «Háborús
panoptikum», tréfák Békeffi Lászlótól és «A szín-
házi ujságnál», tréfa Harsányi Zsolttól. Zongorán
Vécsey Elemér zeneszerző játszik.

SÁROS FÖLDJE 1914-1915.

címen már kikerült a sajtó-
ból lapunk felelős szerkesz-
tőjének, *Dvortsák* Győző-
nek tollából a sárosi orosz
betörés története a vár-
megye etnografiai s topo-
grafiai ismertetésével —
könyvalakban, egy térkép-
melléklettel, amely az oro-
szok által megszállott köz-
ségeket külön tünteti fel.

Ára 1 kor. 80 áll.,
vidékre küldve
1 kor. 90 áll.,
melybe a portó is
belo van számítva.

**Kapható: Kósch Árpád papir- s frószkereske-
désében és a Stehr-féle könyvkereskedésben.**

Adomány. *Zsebrácsky* Géza bártfai esperes
12 koronát adományozott a sárosmegyei hadi-
árvák alapja javára.

«**A Társaság.**» Lázár István és Kustár
Piroska novellái, Dobay István színes útirajza,
Ács Lipótnak a fésűről írt érdekes cikke és
számos kedves fotografiával illusztrált tárca a geszti
kuriáról, Kulinyi Ernő és Markos Béla szép
versei teszik változatossá A TÁRSASÁG e heti
számát, melyben ezúttal is egész sereg aktuális
képet talál az olvasó. A TÁRSASÁG előfizetési
ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyed-
évre 5 kor. Mutatványszámot ingyen küld a
kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota-szálló.

Füller János 67-ik gyalogezredbeli katona,
aki 1914. évi október 28-ika óta életjelet nem
adott magáról, 1916. augusztus 3-ikán tudatta
hozzátartozóit, hogy oroszfogoly, él és egészséges.

Hadifogságból. *Fanits* Ferenc, a Gregor-
cég alkalmazottja másfélévi orosz fogságból, mint
kicsérélt rokkant, hazaérkezett.

Női zenekar a Newyorkban. A Newyork-
kávéházban kedd óta minden este Beke Juliska
vezetésével, Csillag Erzszi hegedűművésznő közre-
működése mellett női zenekar játszik.

Keresk.-tanoncisk. segély. A vall.- és
közokt.-ü. miniszter az eperjesi kereskedőtanonc-
iskola részére az 1915/16. isk. tanévre pótlóan
200 kor. államegélyt engedélyezett.

Székely Ferenc 67 gy.-ezredbeli hadapród-
jelöltet keresik szülei. Eltűnt 1914. szeptember
12-ikén Javorovnál. Értesítést kér Nagyváradra,
Csengery-utca 15., Székely Sándor főszámvevő.

Egyházi hangverseny Bártfán.
A kassai Patronage-egyesület augusztus
6-ikán, vasárnap d. e. 10 órákor a bártfai
róm. kath. főtemplomban egyházi hang-
versenyt rendez a hadiárvák javára. A hang-
verseny műsora:

1. Dubois Th.: «Fiat lux». Orgonán játssza
Hemerka Bábó.
2. a) Kretschmann Tivadar: «Ave Maria»,
sopran-solo. Éneklí Klimkovics Ele-
márné, vegyeskar- s vonószekar-
kisérettel. b) Brosig M.: «Benedicta et
venerabilis», alt-solo. Éneklí Frigyes
Ilonka, vegyeskar- s zenekisérettel.
3. a) Vieuxtemps Henrik: «Adagio» III-ik
hegedűversenyéből. Játssza Kuhn László
karmester, orgonán kíséri Hemerka
Ulrik. b) Goldmark Károly: «Air»
hegedűversenyből op. 28. Játssza Kuhn
László karmester, orgonán kíséri He-
merka Ulrik.
4. a) Schubert Ferenc: «Der Kreutzzug».
Éneklí Frigyes Ilonka, orgonakisérettel.
b) «Beata es», bariton-solo. Éneklí
Hemerka Gyula eperjesi egyházi kar-
nagy, zenekarkisérettel. c) Skudersky
Zdenko: «Ad te levavi», nyolcszólamú
vegyeskar. Vezeti Hemerka Gyula eper-
jesi egyházi karnagy.
5. Beethoven L.: Előjáték a «Krisztus az
olajfák hegyén» oratoriumból. Játssza
a cs. és kir. 34-ik gy.-ezred zenekara,
Kuhn László karnagy vezetésével.
6. Beethoven L.: «Angyalok kara», a
«Krisztus az olajfák hegyén» oratorium-
ból. Éneklí vegyeskar, nagy zenekar-
kisérettel, Hemerka Ulrik székesegyházi
karnagy vezetése mellett.
7. Rheinberger József: «Andante» és
«Finale» g-moll orgonaversenyből.
Játssza Hemerka Bábó, zenekarkisérettel,
Kuhn László karnagy vezetésével.
8. Hemerka Ulrik: «Mária az éj viharában»,
szimfónikus legenda, vegyeskar, nagy
zenekarkisérettel, a szerző vezetésével.

Belépőjegy: ülőhely 3 kor., állóhely 1 kor.
Felülfizetéseket az egyesület szívesen fogad
s nyugtáz.

Segély. A vall.- és közokt.-ü. miniszter
Gojdićs Jánosné tanító-özvegy, eperjesi lakos
részére 40 kor. segélyt engedélyezett.

A fémtárgyak beszolgáltatása. A lapok
azt a hírt hozták, hogy a honvédelmi miniszter
a háztartási fémtárgyak beszolgáltatásának határ-
idejét ezévi december hó 31-ikéig elhalasztotta
A BUDAPESTI KÖZLÖNY vasárnapi számában
közöttett rendelet nem a fémtárgyak beszolgál-
tatását halasztotta el, hanem azt a határidőt
hosszabbította meg december 31-ikéig, amelyen
túl azok a birtokosok, akiknek bizonyos meny-
nyiségek visszatartását engedélyezte, az ennél-
fogva jogosan náluk megmaradt tárgyakkal
szabadon rendelkezhetnek. A fémtárgyak be-
szolgáltatásának elhalasztásáról tehát nincs szó.

**A bevonult köztisztviselők illetmé-
nyei.** A kormány újból rendeletben szabályozta a
tényleges katonai szolgálatra bevonult állami
és vármegyei tisztviselők, altisztek és szolgák
illetményeinek kiutalását. A rendelet szerint
polgári illetmények kiutalandók: az olyan tiszt-
viselők, altisztek és szolgák részére, akik rendes
(egy, két, három vagy négy évi) tényleges
szolgálati kötelezettségüknek idejét 1916. augusztus
1-je előtt már betöltötték, 1916. augusztus
1-jétől, illetőleg a lakáspénz — amennyiben ez
más időponttól kezdve esedékes — az 1916.
augusztus elsejét követő legközelebbi esedé-
kességi időponttól kezdve.

oldal.
mező-
jussón.
nti ama
titkárral
nélkül
D. J.
gos Or-
17-ikén
vossző-
melyen
folytató,
tkezők-
z orvos
fogatási
minden
szerese.
gyanoly
szultáló
iziorvos
s külö-
ételevel
aládjai,
III. fiz.
szülés,
mi or-
tor. Az
ntzeti
onként
snál a
pedig
ira 10
nkező
loga-
móhl
hmitz
lanó,
dr.
dr.
inné,
acon
il. A
tassa
fi-
sgadó
695
1146
1045
1220
1450
1250
885
4-
410
858
984
5-
953
110
578
507
9-
250
180
03
40
32
35
95
95
40
34
35

Hírek a Vöröskereszt-egylet köréből.

Az Országos Vöröskereszt-egylet sárosvármegyei választmányának elnökévé *Bujanovics Gyula*, Sárosvármegye főispánja választott meg. Ebből az alkalomból a sárosvármegyei vöröskereszt-fiókegyesületek képviselői július 31-ikén, a vármegyei gyűlés napján, igen nagy számban tisztelegtek a főispánnál. A választmány titkáranak üdvözlő szavaira a főispán rendkívül meleg hangon válaszolt, lelkes, szép szavakban emlékezett meg kiváló elődjéről, aki a sárosvármegyei vöröskereszt fiókok szervezése, intézményeinek felvirágztatása körül nagy sikerrel és fáradhatatlanul tevékenykedett. Elismeréssel emelte ki a fiókok munkásságát, különösen pedig a sárosvármegyei női társadalomnak önzetlen tevékenységét, az eperjesi Vöröskereszt-kórház nagy jelentőségét. A tisztelgésben résztvevők lelkes hangulatban azzal a benyomással távoztak ömeltőségétől, hogy a Vöröskereszt vezetése Sárosvármegyében ismét jó kezekbe van letéve.

Az eperjesi Vöröskereszt-kórház bizottsága július hó 31-ikén *Favagó József* kir. tanácsos, eperjesi vöröskereszt fiókegyesületi elnök elnöklése mellett ülést tartott. Elnök beköszöntő beszédében hangsúlyozza, hogy a kórház az újabb ellenséges offenzíva megindulása óta ismét fontos missziót tölt be, a betegek száma 175 és így ez intézmény fentartása feltétlenül kívánatos. *Dr. Holenia Gyula* kórház-parancsnok előterjesztése alapján a bizottság elhatározza, hogy az állami tanítónőképző-intézetből, amelyre magának az iskolának lesz szüksége, augusztus első hetében a kórházat áttelepíti a Reserve-Spítal, illetve az 5-ös kaszárnya helyiségeibe. E helyiségek megfelelő berendezése kb. 6000 koronába kerül. *Görgey Ernőné* főnőköszony az élelmezés nehézségeivel ismerteti meg a bizottságot. *Schönvoiesner Jánosné* beszámol a ruhatar állapotáról. E szerint a kórháznak fehérneműekben 33,700 K, kötőszerekben 4500 K vagyona van. *Vogel Béla* bemutatta a július havi pénztári forgalmat: bevétel 4170 K, kiadás 6236 K 87 f. Az egyesület ezek szerint 2066 K 75 f-t fizetett rá júliusban a kórházra. *Vogel Béláné*, betegségére való hivatkozással, lemondott a levelezési osztály vezetői állásáról. A bizottság őszinte sajnálattal veszi tudomásul *Vogel Béláné* lemondását, aki annyi szeretettel, gyöngédséggel töltötte be e szép tisztét. Helyére a bizottság *Molitoris Istvánnét* kérte fel.

Bevonják a nikkelt 20-filléreket.

A hivatalos lap egyik legutóbbi számában megjelent a kormányrendelet, mely a húszfilléres nikkelpénzek bevonását rendeli el és azokat 1917. évi január hó 1-jétől kezdődő hatállyal forgalmon kívül helyezi. A nikkelpénz helyett a vaspénz kerül forgalomba, mely a nikkelpénztől csak annyiban különbözik, hogy a szent korona, illetőleg a császári sas kisebb rajta mint az eddigi pénzen.

A réz, sárgaréz és egyéb fémeknek hadicélokra való beszolgáltatása városunkban heteken át folyt s mondhatni, hogy társadalmunk java e dologban is lelkesen kitett magáért s a hazának mindent felajánlott, amije csak volt, bármennyire is nélkülözze majd azokat: nemcsak a konyha díszes kellékei, mozsarak, habverő- és egyéb üstök, tepsik stb., hanem a templomok gyertyatartói is a haza oltárára kerültek. Hogy a beszolgáltatott fémek súlyban mennyit tesznek ki, arról legközelebb fogunk hírt hozni. A hatóság most foglalkozik a beszolgáltatott fémek szortírozásával s utcák szerint állítja össze azok jegyzékét, akik a rendes határidő leteltéig beszolgáltatták a fémeket. Az eddigi munkálatokból az tűnik ki, hogy még igen nagy azon családok száma, akik — nem tudni miféle körülménynél fogva — alig valamit, vagy éppen semmit sem szolgáltattak be. Minthogy ezeknél a családoknál sem lehet rosszakaratot vagy hazafiatlanságot

föltételezni, a hatóság a beszolgáltatás határidejét augusztus végéig meghosszabbítja, addig eleget tehetnek majd hazafiúi kötelességüknek azok is, akik esetleg ezidő szerint távol vannak a városból. A kiméletlen rekvirálás tehát még csak szeptember hónapban, a most összeállított jegyzék alapján fog kezdődni s a törvény szigorú rendelkezései akkor fognak alkalmaztatni.

Népfőlkelési pótszemleterv. SÁROSVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA legutóbbi száma közli az 1877—1866. évig bezárólag terjedő időközben született népfőlkelésre kötelezettek (kik tényleges katonai szolgálatot nem teljesítenek) újabb pótszemletervét, mely a következő:

A szemle mikor tartatik meg hó, nap	Körjegyzőség, község	Járás	Bemutatói székhely
	megnevezése, melyből a népfőlkelésre kötelezettek elővezetendők		
aug. 29.	Komlóskeresztesi körj. . Kükemezői " . Kurimai " . Girálti " . Tapolyanusfalvai " . Remenyei " . Radomai " . Margonyai " . Magyarkapronczai " .	Girálti	Girált
31.	Ladomérmezői körj. . Felsőodori " . Felsővízközi " . Kapisói körjegyzőség . Ladomérvágásai " . Rónai " . Szorocsányi " .	Felsővízközi	Felsővízköz
szept. 2.	Szemelnyei körjegyzőség . Bártfavidéki " . Erdővágási " . Ferzói " . Rabóczi " .	Bártfai	Bártfa
4.	Hertneki körjegyzőség . Lófalvi " . Galbatói " . Lukói " . Lénártói " . Magyarraszlaviczai körj.	Bártfai	Bártfa
5.	Zborói körjegyzőség . Bártfa város	város	város
7.	Palocsai körjegyzőség . Berzeviczei " . Héthárs nagyközség . Daróczi körjegyzőség . Kishársi " . Csércsi " . Palonczai " .	Héthársi	Héthárs
9.	Héthársvidéki körjegyz. .		
11.	Kisszebenvidéki körj. . Kisszebenfelsővidéki körj. . Ternyei " . Bertóti " . Pécsújfalvi körj.	Kisszebeni	Kisszeben
12.	Sirokai körjegyzőség . Szentmihályfalvai körj. . Monyhádi " . Kisszeben város	város	város
14., 15.	Nagysáros nagyközség . Sárosszentimrei körj. . Eperjes város	Eperjesi város	Eperjes
16.	Kajátai körjegyzőség . Kelembéri " . Töltzéki " . Eperjesvidéki körj.	Eperjesi	Eperjes
18.	Kapii körjegyzőség . Tótsóvári " . Sebeskellemesi "	Eperjesi	Eperjes
20.	Hernádszentistváni körj. . Turinai " . Lemesi körjegyzőség	Lemesi	Lemes
21.	Keczerpekléni körj. . Sárosköszegi " . Sárosbogdányi "	Lemesi	Lemes

A szemle mindenütt reggel 8 órakor kezdődik.

Adománygyűjtés. *Barbierik Emil* zsegni ág. h. ev. elemi iskolai tanító az elesett hősök árvái javára a község lakossága körében 13 kor. 10 fill.-t gyűjtött, mely összeget a gyűjtőívrrel együtt a várm. kir. tanfelügyelőséghez küldte be. Nevezett hivatal az összeget a sárosvármegyei hadiárvák javára az eperjesi m. kir. adóhivatalhoz, mint gyámpénztárhoz fizette be.

A sárosvármegyei hadiárvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1916. július 31-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	12,878-33
Gajdár Kornél rónai körjegyző adom.	5—
Petricskó Illés kurói g.k. lelkész gyűjt.	69-75
Kellő Sándor kiskörösfői g.k. plébános gyűjtése	5—
Vetter Sándor ladomérvágásai körjegyző gyűjtése	15-16
Vaszilyisin György, Fias	10—
Sztulyákovics Mihály kavicsosi g. k. lelkész gyűjtése	53—
Hodobay Miklós karácsonmezői r. k. plébános gyűjtése	59—
Lipóczi Keczer Belizár r. k. lelkészgyűjtése	21-26
Illykovic István kirendelt tvsz. bír.:	
a) Gasch A. ügyéből, Sárosköszeg	20—
b) Grega Mihály ügyéből, Óruzsán	10—

Összesen: 13,146-50

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Együttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárvák nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1916. július 31. *Dr. Máriássy Béla*, vármegyei árvaszéki elnök.

A Magyarországi Munkások Rokkants és Nyugdíjgyulete 1915-ben.

Az egyesület megalakulása óta 1915. év végéig 286,629 en iratkoztak be tagul; meghalt 324 igényjogosult, kik után 802 hátramaradt árvát segélyeztek; az év végén életben lévő rokkant tagok száma 3145, kik rendszeres heti segélyben részesültek. A háború okozta nehéz életviszonyok ellenére ez évben az egyesületbe 4310 új tag lépett be s így az év végén 202,226 volt a tagok száma. Az egyesület törzsvagyona 1915-ben 1.608,275 korona 13 fillérrel 14.246,826 korona 50 fillérre, az összvagyon 1.618,178 kor. 98 fillérrel 14.530,871 korona 44 fillérre emelkedett. A törzsvagyon 1915. évi emelkedése 9789 kor. 30 fill.-rel nagyobb az 1914. évi emelkedésnél. Az egyesület 1915. évben 3329 rokkant tagot és 781 árvát látott el rendszeres heti segéllyel. Rokkantsági és árvasegélyekre, valamint a tagok és özvegyek végkielégítésére összesen 1.791,713 kor. 95 fillért fizetett ki alapszabályszerű segélyekre, azaz 360,689 kor. 64 fillérrel többet, mint 1914. évben. A hadiszolgálatra bevonult tagok száma nem állapítható meg pontosan, mert sok tag nem is jelentette be bevonulását s hozzátartozói fizetik helyette a tagsági díjakat. Számításunk szerint a bevonultak száma meghaladja a 30,000-et. A bejelentések szerint a harctéren elesett, illetve az ott szerzett sebesülés vagy betegség következtében meghalt 433 tag, — ezek közül két igényjogosult tag csupán özvegyet, 14 igényjogosult tag 37 árvát hagyott hátra. Eperjesen a tagok száma 1915-ben 250 volt.

Súlyos baleset. *Koszeelnik Péterné* szül. *Biszkup Mária*, töltzéki gazdasági cseléd neje július 27-ikén a malomba ment Fulyánba. A malomban a hengereket törölgette, amikor jobbkeze vigyázatlanság folytán a hengerek közé került és súlyos szakított sérüléseket szenvedett. Beszállították az eperjesi kórházba, hol négy ujját amputálni kellett.

NESTLÉ-FÉLE
GYERMEKLISZT
 csecsemők
 gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor-és béltbetegségek után.
 Mindenkor kapható.
 Próbadozot és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság, Wien I., Biberstrasse 3/U.

Adományok a vakoknak. Az elmúlt héten a vakok intézetét Neumann Vilmos 5 kg. köles és 2 kg. cukor, Feldmann Adolf egy kabát, egy mellény és 5 kor.; és Névtelen jótévő 20 kor. adományozásával támogatták. Az intézet ez alkalommal is kifejezi a nemesszívű jótévőknél hálás köszönetét.

A «Vasárnapi Ujság» július 30-iki száma folytatja az egyre érdekesebb harctéri képek közlését az olasz, az északi és a balkáni harcterről, melyek között több ellenséges államokból eredő, kétszeresen érdekes felvétel is van. Gr. Vay Péter illusztrált cikke törökországi emlékekről számol be. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Alisz és Walter Bloem regénye, Szöllösi Zsigmond tárcája. A lap tartalmát a rendkívül gazdag heti rovatok: a háború napjai, irodalom és művészet, sakkjáték, halálozás stb. tölti be. A **VASÁRNAPI UJSÁG** előfizetési ára negyedévre 5 kor., **VILÁGKRÓNIKA**-val együtt 6 korona. Megrendelhető a **VASÁRNAPI UJSÁG** kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a **KÉPES NÉPLAP**, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági kérdések.

Magyar szubvenciók osztrák kézben. A Magyar Textilipar R.-t. részvényeit a Hazai Bank és Hatvány-Deutschék eladták a Mautner-féle osztrák textilműveknek. Bizonyára nem így gondolták ezt a minisztériumban, amikor a rengeteg szubvenciókat adták.

A gyapjú árát utólag a gazda hozzájárulása nélkül állapítja meg a Gyapjúközpont. Nem igen várható, hogy ilyen körülmények között szaporodnék a birkatartás; pedig nagyon elkelne ez a hadsereg rengeteg ruhaszükségletére.

Drágítják a világitást is mindenfelé. Szombathelyt pl. mindjárt megduplázták a villamárám árát, bár a vállalat nyeresége e nélkül is 1/3-dal nagyobb volt a tavalyinál.

A magyaróvári tölténygyár igazgatója a hirtenbergi tölténygyár alaptökejének a kétszeres összegét kereste meg egy év alatt. Hozzá még a nyereség nagyobb része a magyaróvári gyárból került ki, majd kétannyit hozott a magyar gyár, mint az osztrák. De azért odaát van a társaság székhelye s ott fizeti az adóját. Nekünk meg: vakulj magyar!

Anglia semleges államok ellen ú. n. fekete listát vezet; azokról, akik Németországgal összeköttetésben állanak. Lefoglalja vagyonukat, értékpapírjaik szelvényeit nem váltja be, vagyis adósságát nem fizeti nekik, nem lehetnek felpörösök stb. Követelik Anglia semleges országbeli képviselői, hogy az ilyen cégek bocsássák el német alkalmazottaikat, adják ki üzleti levelezésüket, könyveiket. Egyelőre beéri Anglia ennyivel.

Az élősértés árát is maximálták már, ami nélkül a sertéshúsárúk maximálása hatástalannak bizonyult. Hát így vajjon jobb lesz-e a helyzet?

Drága a köles is, mázsája 185—186 kor., megközelíti már a rizs árát.

Gabonát takarmányul felhasználni tilos. Búzát, rozsot, kétszerest állatokkal feltenni nem szabad.

Csontliszt gyártására a dögtereket is föl akarják ásítani az egész osztrágban. Mútrágyát akarnak csinálni belőle.

Adókvóta — vérvóta. Megállapította Földes Béla egyetemi tanár, hogy mi adóban sem engedünk a 48-ból, ennyi korona adó jut nálunk ugyanis minden teremtet lélekre. Odaát a gazdag Ausztriában persze még nem jutottak el

48-ig, ott csak 44 1/4 kor. az adó fejenként. Az egyenesadóból is 16 1/2 kor. jut nálunk s csak 14 kor. Ausztriában egy-egy lélekre. Hát még a vérvóta milyen lehet? Vajjon hány hősi halál jut ideát s hány odaát egy-egy ezer emberre? Nem volna-e igazságos, hogy amily arányban áldoztunk vérben, oly arányban fogyjon az áldozatunk is a háború eredményeiben s a közös intézmények minden hasznában?!

Felelős szerkesztő: **Kiadótulajdonosok: Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.**

Vasúti menetrend.

Érvényes 1916. évi május hótól.

Kassa—Eperjes—Orló.

Kassa	ind.	r. 4 ³⁰	d. 12 ⁴⁰	du. 3 ⁰⁶	e. 6 ³⁹
Hernádtihany	"	" 4 ³⁶	" 12 ⁴⁹	" 3 ¹²	" —
H.-szentistván	"	" 4 ⁴⁵	" 12 ⁵⁸	" 3 ²⁰	" 7 ⁰²
Terebő	"	" 4 ⁵³	" 1 ⁰⁸	" 3 ²⁷	" —
Abos	érk.	" 4 ⁵⁷	" 1 ¹³	" 3 ³¹	" 7 ²⁰
Abos	ind.	" 4 ⁵⁹	" 1 ¹⁵	" 5 ¹⁰	" 8 ⁰⁵
Eperjes	érk.	" 5 ³⁰	" 1 ⁴⁰	" 5 ⁴³	" 8 ⁵³
Eperjes	ind.	" 6 ¹⁵	" 2 ²⁰	" —	" 9 ⁵¹
" kisállomás	"	" —	" 2 ²⁴	" —	" —
Nagysáros	"	" 6 ³⁶	" 2 ³⁵	" —	" 10 ³⁰
Kisszeben	"	" 7 ⁰⁵	" 3 ⁰⁰	" —	" 11 ¹⁰
Héthárs	érk.	" 7 ²⁸	" 3 ²³	" —	" 11 ⁴⁴
Héthárs	ind.	" 7 ⁴¹	" 3 ²⁹	" —	" 11 ⁵²
Pusztamező	"	" 8 ⁰⁶	" 3 ⁵³	" —	" 12 ³⁸
Orló	érk.	" 8 ²³	" 4 ¹⁰	" —	" 1 ⁰⁴

* Az Eperjesre este 8:53 p.-kor érkező vonat gyorsvonat, mely Budapestről déli 1:20 p.-kor indul.

Orló—Eperjes—Kassa.

Orló	i.	r. 5 ³⁵	r. —	du. —	du. 1 ³⁵	e. 7 ⁵⁰
Pusztamező	"	" 5 ⁵⁷	" —	" —	" 1 ⁵⁵	" 8 ¹¹
Héthárs	é.	" 6 ²²	" —	" —	" 2 ²⁰	" 8 ³⁶
Héthárs	i.	" 6 ³⁰	" —	" —	" 2 ²³	" 8 ⁴⁷
Kisszeben	"	" 7 ⁰¹	" —	" —	" 2 ⁵⁵	" 9 ¹⁵
Nagysáros	"	" 7 ²⁵	" —	" —	" 3 ²⁰	" 9 ³⁸
Eperjes	é.	" 7 ⁴⁵	" —	" —	" 3 ³⁵	" 9 ⁵⁰
Eperjes	i.	" 7 ⁵⁵	" 6 ^{20*}	" 2 ²⁸	" 3 ⁵⁵	" 10 ²⁵
Abos	é.	" 8 ⁵⁰	" 6 ^{46*}	" 2 ⁵⁹	" 4 ²²	" 10 ⁵¹
Abos	i.	" 9 ⁰¹	" 7 ¹⁶	" —	" 4 ²⁷	" 10 ⁵³
Terebő	"	" —	" 7 ²¹	" —	" 4 ³¹	" 10 ⁵⁸
H.-szentistv.	"	" 9 ¹⁸	" 7 ²⁸	" —	" 4 ³⁹	" 11 ⁰⁷
Hernádtih.	"	" —	" 7 ³⁵	" —	" 4 ⁴⁵	" 11 ¹⁴
Kassa	é.	" 9 ²⁷	" 7 ⁴⁰	" —	" 4 ⁵⁰	" 11 ²⁰

* Eperjesről 6:20 p.-kor Kassa felé induló vonatnak gyorsvonatsatlakozása van Kassán 8:52 perckor.

Eperjes—Bártfa.

Eperjes	ind.	r. 5 ⁴⁰	d. u. 2 ²⁵
Sebeskellemes	"	" 5 ⁵⁰	" 2 ³⁵
Alsósebes	"	" 5 ⁵⁷	" 2 ⁴²
Kapi	"	" 6 ⁰⁸	" 2 ⁵³
Fulyán	"	" 6 ¹²	" 2 ⁵⁸
Töltszék	"	" 6 ²⁰	" 3 ⁰⁶
Deméte	"	" 6 ²⁴	" 3 ¹⁰
Magyarraszlavicza	"	" 6 ⁴⁷	" 3 ³³
Oszikó	"	" 6 ⁵⁷	" 3 ⁴¹
Hertnek	"	" 7 ²⁰	" 3 ⁵⁶
Kolossó	"	" 7 ³⁹	" 4 ¹⁴
Bártfa	érk.	" 7 ⁵⁰	" 4 ²⁵

Bártfa—Eperjes.

Bártfa	ind.	r. 5 ⁴⁵	d. u. 1 ²⁰
Kolossó	"	" 5 ⁵⁷	" 1 ³²
Hertnek	"	" 6 ¹⁵	" 1 ⁵⁰
Oszikó	"	" 6 ²⁹	" 2 ⁰⁴
Magyarraszlavicza	"	" 6 ³⁸	" 2 ²¹
Deméte	"	" 6 ⁵²	" 2 ³⁵
Töltszék	"	" 6 ⁵⁶	" 2 ³⁹
Fulyán	"	" 7 ⁰³	" 2 ⁴⁶
Kapi	"	" 7 ⁰⁸	" 2 ⁵²
Alsósebes	"	" 7 ¹⁸	" 3 ⁰²
Sebeskellemes	"	" 7 ²⁵	" 3 ⁰⁹
Eperjes	érk.	" 7 ³⁴	" 3 ¹⁸

Kétszobás lakást

■ ■ keresek ■ ■
szeptember elsejére.

Szives ajánlatokat kérek: Postahivatal, Girált.

2156—1916. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Atlasz H.** eperjesi bej. cég csődügyében az eperjesi kir. járásbíró területén lévő és Sebeskellemes községben fekvő,

1. a sebeskellemesi 115. sz. tjkvben A. I., 1. sorsz., 97. helyr. sz. ház, 32. sz. a. közös beltelek, B. 12. alatt Atlasz Hermann csődtömege nevének álló ingatlanra 300 kor.,

2. a sebeskellemesi 117. sz. tjkvben A. 1. sorszám alatt, 98. hrsz. alatt foglalt 35. sz. ház s közös beltelek, B. 15. alatt 1/2 részben Atlasz Hermann csődtömege nevének álló ingatlanra 3000 kor.,

3. a sebeskellemesi 122. sz. tjkvben A. 1. sorszám alatt, 97/a. hrszám alatt foglalt, 3/a. öi. szám alatti ház s közös beltelek s B. 9. alatt 1/2 részben Atlasz H. csődtömege nevének álló ingatlanra 664 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1916. évi október hó 10-ik napján délután 10 órakor az eperjesi kir. járásbíró telekkönyvi irodájának árverelőhelyiségében (kir. törvényszéki épület földszint, irattár) megtartandó nyilvános árverésen a Vh. novella 11/a., 25. és 26. §-ai értelmében el fog adni.

Árverezni szándékozik tartozni bánatpénzül 30 kor., 300 kor. és 66 kor. 40 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni s a bánatpénzt a végrehajtási novella 25. §-a értelmében kiegyesíteni.

Az eperjesi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Eperjes, 1916. július 28.

Szekeres s. k.,
kir. járásbíró.

Egy kétszobás butorozott lakás

konyhával és lehetőleg fürdőszobával
azonnalra kerestetik.

— Cím a kiadóhivatalban. —

Megfelelő

gépiró vagy gépirónő

alkalmazást talál ::
ügyvédi irodában.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

7—800 db birka részére

□□□ I^a □□□

hegyilegelő

olcsón kiadó.

... Cím a kiadóhivatalban. ...

Nyomdásztanulónak

felveszünk

14 évet betöltött, legalább
6 osztályt végzett fiút. ::

Kösch Árpád könyvnyomdája
Eperjes, Főutca 59.

FOGTECHNIKAI TEREM.

Fogsorokat és egyes fogakat, arany platina-koronát, híd munkát rágásra kifogástalanul használható, művészi és ízléses kivitelben készítek; valamint

foghúzás, fogtömés
legjutányosabban.

LEFKOVITS IGNÁC - KASSA Fő-utca 65. :: I. emelet
vizsg. fogtechnikus, jó és szép munkáért a milleniumi országos kiállításon kitüntetve.

Egy vidéki jobb családból való fiú

tanulónak

felvétetik :: :: ::

Vajdicska Kálmán fűszerüzletében, Eperjes.

Eladó ház.

Eperjes, Fürdő-utca 4. számú,
4 szoba-, konyha-, pince-
és mellékhelyiségekből álló
ház szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni **Szabó Mihály**, vármegyei irodagazgatónál, Egerben. ::

Ismételadók,
ügynökök, házalók, vásárolók megszerezhetik a legszébb, selyemmel hímzett

háziáldást

bármely nyelvű szöveggel, passepartout-al 42x52 cm. nagyságban
JELLINEK HUGÓ
hímzőgyárában
Bécs, VII., Lindengasse 55.

Zsákzsineget

nehéz és könnyű
postacsomagok
kötéséhez alkalmas

TEXTIL

erőpapirspárgát

minden mennyiségben
azonnal szállít a

Magyar Textilipar r.-t.
Rózsahegy-fonógyár.

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tanműhellyel összekötve.

Műszaki tanintézet az összes
elektrotechnika s gépépítészeti

részére mindazoknak, kik magukat elektrotechnikusoknak (gyári hivatalnok stb.) elméletileg és gyakorlatilag (2 évfolyam alatt) kiképezettni akarják. :: :: :: **Előképzettség:** 4 középiskola vagy polgári iskola.

Az igazgatóság: **Pozsony, Széchenyi-utca,** kívánatra prospektust, sorrendet stb. küld és felvilágosítással szívesen szolgál.

≡ Kiadó ≡

üzleti helyiség

szeptember 1-sejétől
Főutca 53.sz.házban.

Ajánlunk azonnali szállításra a legjutányosabb napiárak mellett:

gép-, henger- és autólaját, gépsziradékot, kocsikenőcsöt

és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenőolajakat szavatolt jó minőségben.

WEISZ LIPÓT ÉS TÁRSA

dísznózsír-, szalonna- és olajnagykereskedők BUDAPEST, IX., Hentes-utca 17. Sürgönycím: WEISSEFETT Budapest. Interurban-telefon: József 14-50.

Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intőlevelek, címkek, bárczák, üzleti könyvek, cégkártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámcsédulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóürlapok, zárszamadások, utalványok stb., czégnomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rovatos üzleti könyvek - Ügyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisékészlet. Villamos- és benzinmotorerő-berendezés.

☐ KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET ☐

KÓSCH ÁRPÁD :: EPERJES

☐ PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR ☐

Díszművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, tánczrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok ízléses és pontos előállítása több :: színű, valamint másolónyomással is. ::

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. Háztartási könyvek. Költségvetések - készítendő nyomtatványokról - postafordultával. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk. - Előfizetések felvétele bármely hírlapra.